

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opggericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-I. Mr. M. J. A. Oostwoud-
Widenes. Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

DEN HAAG
TELEF. 36777

„AU PARADIS” Firma WEBER
& BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsestraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

Dansinstituut „STATENKWARTIER”

EWY DE CLERCQ

FRANKENSTR. 5 - DEN HAAG - TEL. 53506

Moderne Dansen
Privé lessen en Clubs

Plastiek, Ballet, Heil- en Schoonheids-gymnast.

Kleine Kinderkursussen met
individueel onderwijs.

HOUD: Comité Vliegtocht Nederland-Indië. — Het
economisch leven in Indië in de oorlogs- en naoorlogs-
perioden. Lezing, gehouden door Prof. G. Gonggrijp,
op 22 Febr. 1927, voor de Vereen. „Oost en West”,
Nijmegen, door D. W. — Suriname en Venezuela,
door W. R. Menkman. — Van Week tot Week. —
Kunstnijverheid en Huisvuif. — Persoverzicht
in de Ind. Bladen: I. Uit de Europ. Pers. II. Uit
Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en
West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Cura-
çao. — Uit den Verre Vreemde. — Berichten der
Vliegtochten: I. Apeldoorn, II. 's-Gravenhage, III.
Nijmegen, IV. Utrecht. — Mededeelingen: I. Van het
Bestuur, II. Van de Redactie, III. Van het
Comité. — Mutatiestraat van 8 tot 15 Maart.

Comité Vliegtocht Nederland-Indië.
Snelle mailverbinding.

Vrijdag 18 Maart a.s. organiseert het Comité
Vliegtocht Nederland-Indië een proefvlucht naar
Sabalang met een daartoe van de K. L. M. afge-
schied vliegtuig. Dit vliegtuig zal dien dag te 3 uur
vertrekken van het vliegveld Waalhaven, Rotter-
dam, vertrekken om aansluiting te geven op het
Indrapoera, dat 's middags 12 uur van Mar-
torek vertrekt. Te Sabalang zal een watervliegtuig
van de Indische marine de Indrapoera bij aankomst
ontvangen. — opwachting en de post af-
te Belawan, Tandjong Priok en Soerabaja.
Indische zijde wordt georganiseerd door de Ne-
derlandsch-Indische Vereeniging voor Luchtvaart.
Deze proefnemings kan voor de latere totstand-
koming van snelle mailverbindingen tusschen Ne-
derland en Indië van groot belang zijn. Bij voldoende
belangstelling zal het Comité dezen zomer de
proef uitbreiden tot Suez, eveneens met aansluiting
te Sabalang.

De halve het gewone port wordt een extra-bijslag
aan de brieven van het Comité:

aan brieven: 15 cent per 20 gram;
aan briefkaarten: 15 cent per stuk;
aan drukwerken: 10 cent per 50 gram.

De stukken moeten zijn voorzien van eene duidelijke
aanwijzing: „per luchtpost” of van een
postetiket, dat bij de postkantoren verkrijg-

baar is.

De laatste buslichtingen zijn te Amsterdam half
nacht van het Centraal Station, te den Haag half elf
nacht van het Centraal Station, te Rotterdam 1 uur 's nachts
van het Hoofdstation; voor de andere plaatsen
meer men aan het postkantoor. Men kan Don-
nerdag den geheelen dag dus nog brieven posten.

De stukken moeten zijn voorzien van eene duidelijke
aanwijzing: „per luchtpost” of van een
postetiket, dat bij de postkantoren verkrijg-

baar is.

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG — TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor
BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN

Brillen :: Pincenez
Kijkers
Foto Projectie

L. Jansstr. 27 Holleverancier Utrecht

Zeiss P. W. HIELE

KOOPEN EN VERKOOPEN
HUREN EN VERHUREN

VAN HUIZEN

is een zaak van VERTROUWEN!
Wendt U daarom in UW EIGEN
BELANG tothetmoderningerichte

Woningbureau HOKSBERGEN

BEZUIDENHOUSCHEWEG 14
DEN HAAG - TEL. 70343

HUURDERS EN KOOPERS WORDT
GEEN PROVISIE BEREKEND

VAN AL ONZE HUIZEN WORDEN FOTO'S IN
ONZE ETALAGEKASTEN GEPLAATST

Hoogere Burgerschool

5-jarige Cursus
(m.vorbereidingsklassen)

Instituut „Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van
13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na
een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse
gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling
b. Literair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:

276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S.
5-jar. C. (Wis- en Natuurk. Afd.)

In juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)

In juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor
Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen
werd het Instituut „Wullings” in 1921 aange-
wezen als een H.B.S. met 5-jarigen cursus over-
eenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-
Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926.

De Directeur: H. WULLINGS.

A. SCHRÖDER & Co.
 GROENMARKT 25-26-28
 's-GRAVENHAGE — TELEFOON 16173

AFDEELING GORDIJNEN

ONTVANGEN DE
 NIEUWE COLLECTIE

ALLOVER-, FANCY- EN FILET NETS

TULLE - ETAMINE
 EN FILET STORES

VITRAGE EN TULLE

— GLAS- EN —
 OVERGORDIJNEN

GEKLEURDE MADRAS

PER METER EN
 — AFGEPAST —

1e ETAGE — LIFT 1e ETAGE — LIFT

**Eerste Noord-brabantsche Electriche
 Schoenmakerij en Lederhandel**
 GOUDENREGENSTR. 298 :: TEL. 31744 :: DEN HAAG

Heeren zoolen en hakken hout gepend	f 2.20	genaaid	f 2.40
„ zoolen	„	„	-1.70
„ hakken	„	„	-1.90
„ hakken	„	„	-0.50
Dames zoolen en hakken	„	„	-1.60
„ zoolen	„	„	-1.80
„ hakken	„	„	-1.40
„ hakken	„	„	-1.20
„ hakken	„	„	-1.40
„ hakken	„	„	-0.40

Kinderwerk naar grootte.
 Afhalen en thuisbezorgen binnen 2 maal 24 uur.
 Briefkaarten worden vergoed.

Beleefd aanbevelend,
R. GROTHE.

**BREEKT MET DE OUDE SLEUR
 VERWARMT MET**

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

INLICHTINGEN GEM. GASBEDRIJF
 KAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

DANSINSTITUUT „HENRY”
 EX-DANSEUR HOTEL DES INDES
 ARCHIMEDESSTRAAT 64 - DEN HAAG
 TELEFOON 37007

Eerste klas Inrichting

IN 6 LESSEN DE MODERNE DANSEN
 SPECIAAL SYSTEEM VOLGENS FRANSCHE
 METHODE - SPECIALIST IN CHARLESTON,
 BLACK BOTTOM, TANGO, ENZ. ENZ. ENZ.

PRIVE-LESSEN DAGELIJKS
 EN OP IEDER GEWENSCHT UUR

Het Instituut **SCHOEVEERS**
 STADHOUDERSPLEIN 3 - DEN HAAG
 wordt voornamelijk door het goede
INDISCHE PUBLIEK
 bezocht. Prospectus gratis voor Typen, Talen, Steno, Boekhouden

**Het economisch leven in Indië in de
 oorlogs- en naoorlogsjaren.**

Lezing, gehouden door Prof. G. Gonggrijp, op 22 Febr. 1927,
 voor de Verzen. „Oost en West”, afdeling Nijmegen.

Spreker begint met er aan te herinneren dat de Europeesche oorlog groote gevolgen op economisch gebied als prijsstijging, loonsverhooging etc. heeft gehad voor de neutrale landen. Hoewel veel punten van overeenkomst zijn aan te wijzen, blijven toch verschijnselen aanwezig, die duiden op een verschil tusschen de Europeesche landen en Ned. Oost-Indië. Dadelijk dient de aandacht gevestigd op het dualistisch karakter van de volkshuishouding van Indië, daar deze is te splitsen in twee groote groepen, n.l. de Europeesche en Chineesche bevolking enerzijds, de inheemsche bevolking anderzijds. De eerste zou spreker willen noemen de bovenlaag, terwijl de andere de Inlandsche maatschappij omvat met haar eigen dessa-economie. Voor zijn verder betoog zal het wel voldoende zijn deze twee groepen van elkander te houden, hoewel de laatste nog zou kunnen worden gesplitst in de bevolking van Java en die van de Buitengewesten, daar de bevolkingsdichtheid een voornaam factor is voor het oplossen van economische vraagstukken. Het feit, dat Java al een zeer groote bevolkingsdichtheid, n.l. 266 bewoners per K.M.² bezit, heeft al een zeer bijzondere betekenis, waarom hij zich hoofdzakelijk tot dat deel van Ned. Oost-Indië zal bepalen.

De welvaart van een land of een deel van een land wordt bepaald door duizenden omstandigheden. In de eerste plaats wordt de welvaart beïnvloed door spaarzin, werklust, enz., van de bevolking, doch de grenzen van die welvaart zijn gebonden aan twee machtige factoren, n.l. bevolkingsdichtheid en productiemiddelen. De verhouding tusschen Java en Buitengewesten is daarom voor het eerstgenoemde al zeer ongunstig, te meer omdat er per hoofd weinig kapitaal aanwezig is. Daarentegen verkeert b.v. Amerika al in buitengewoon gunstige omstandigheden, omdat de bevolkingsdichtheid zeer gering is en bovendien per hoofd veel productiemiddelen aanwezig zijn. Vandaar dat daar een groote welvaart heerscht. Op Java is voor de landbouwende bevolking zeer weinig grond beschikbaar, zoodat wij spreken van een lage grensproductie. Alle productie is gebonden aan de wet van verminderde meeropbrengsten, d.w.z. dat wel de opbrengsten door intensievere bewerking kunnen worden verhoogd, doch dat die grootere opbrengst niet toeneemt in dezelfde mate als de meerdere productiekosten, die worden gemaakt. Een en ander wordt met voorbeelden duidelijk gemaakt. Daar het kapitaal bij de inheemsche bevolking zeer gering is, moet de loonstandaard ook laag zijn, waarbij komt dat de Inlandsche arbeider niet of heel slecht is georganiseerd. Ook voor den oorlog was het loon op de ondernemingen (suikerfabrieken, enz.) zeer laag. Toen in 1914 de oorlog uitbrak, bracht dit dadelijk hooge prijzen voor de economische bovenlaag, welke prijsstijging als een golf over die bovenlaag zich voortplante naar de onderlaag. Vooral de rijstrijzen stegen geweldig. Spreker vergeleek hier deze golf met de deining der zee, die op eene zandbank een steil opgezette golf veroorzaakt. 't Was opmerkelijk dat deze stijging in de dessa zich sterker vertoonde dan op de groote markt. Vraagt men een Javaanschen landbouwer wat hij het liefste heeft hooge of lage prijzen, dan zal men zeker hooren dat hij de voorkeur geeft aan lage prijzen. Dus juist het omgekeerde van wat het antwoord zou zijn van een Betuwschen collega. Hiervoor is een goed verklaarbare reden aan te geven, n.l. de Inlandsche landbouwer bewerkt meestal zijn velden met verkregen voorschotten van den rijstopkoper en verkoopt veelal zijn gewas reeds laag voordat het geoogst is, en profiteert dus zelf niet van de hoogere prijzen, integendeel, hij moet dezelfde rijst voor eigen gebruik weder opkopen tegen veel hooger prijs dan waarvoor hij hem heeft verkocht.

Algemeen bekend is dat stijging van het prijsniveau oorzaak is van vergrooting der geldcirculatie. Spr. wijst in dit verband op de stijging der uitgaven van Ned.-Indië. Ook de girobetalingen stegen geweldig en zijn zeer zeker van invloed op het prijsniveau!

Vervolgens toonde spreker door middel van een grafiek den loop der prijsstijging van in- en uitvoerartikelen aan vanaf het begin van den oorlog, uit welke grafiek overduidelijk bleek dat de invoer-

artikelen heel veel sterker in prijs stegen dan uitvoerartikelen. Hoewel de aanwezige schiedruimte zeer was verminderd, geloofde spreker dat dit de hoofdoorzaak was voor dat verschil. De verklaring van sommigen, dat de verarmde reld Indië minder kon aanbieden, is voor spreker geen juiste oorzaak. Algemeen bekend is dat oorlogsjaren alle productie ondergeschikt werd maakt aan de productie van geweldmiddelen. staat echter dat het productievermogen zich in tijdperk in versneld tempo heeft ontwikkeld, reden waarom Indië genoeg moest nemen van een hoogere stijging van de importartikelen van de exportartikelen, zoekt spreker in de vermindering van het geld, waardoor de koopkracht van de Inlandsche bevolking kleiner werd. Dit schijnsel was niet ontgaan aan den toenmaligen Gouverneur-Generaal van Indië, die per circulaire de suikerindustrie in overweging gaf de loonen herzien, opdat de koopkracht van de Inlandsche bevolking in overeenstemming werd gebracht met den geklommen levensstandaard. Een andere verklaring, die van de verminderde koopkracht gegeven is, is het meebetalen in de kosten van den oorlog. In dit verband wijst spreker op de loopen schulden van de Indische Regeering oorlogsjaren.

Na de pauze behandelt spreker de verandering der belastingopbrengsten in verband met de de Regeering genomen maatregelen en wijst op dat de uitgaven waren gestegen van ± 390 miljoen tot ± 800 miljoen. In 1920 bedroegen de opbrengsten ± 750 miljoen. Hierbij mag niet worden vergeten, dat de waardebetekenis van den gulden in 1914 niet hetzelfde is als die van 1920. Voer goed vergelijk zouden de gulden moeten worden herleid tot de waarde van een gulden voor een bepaald jaar; ondanks dit is de vergelijking van stijging tusschen ontvangsten en uitgaven fout. Volgens spreker is het groote tekort over jaren 1917—1920 niet te wijten aan den toenmaligen G. G., daar hij er van overtuigd is dat de kort er altijd zou zijn geweest, wie ook het bestuur over Indië zou gehad hebben. Als van die tekorten wordt ook wel eens genoemd allerlei belastingen eerst later zijn ontvangen, het ook zij en ten spijt van alle politiek, die te moeten worden weggewerkt ter voorkoming van gulden in waardebetekenis te zeer verminderd. Ware dit geschied dan zou dit een ramp voor en juist voor de Inlandsche bevolking zijn geweest. Eerste plicht van den Gouv. Gen. was dus te nigen op de uitgaven en middelen te heraan de ontvangsten te verhoogen. Jaar in jaar van de Inlandsche bevolking dezelfde belastingen ook toen in den oorlog de waarde van den gulden was verminderd. Men betaalde dus feitelijk men de waarde van den gulden van 1917 tot die van 1914, minder belasting, hoewel productiemiddelen (rijst) in waarde waren gestegen. Rationeel zou het zijn geweest indien dadelijk de gulden daalde de belasting was verhoogd. lukkigwijze is dit eerst geschied nadat de belangrijk was toegenomen. De Inlandsche bevolking, die toch reeds arm is, werd toen dubbel getroffen door de belastingverhooging. Aan de van een voor zich zelf sprekende grafiek toonde spreker aan, dat de belasting tot 1924 zeer sterk doch men zou zich aan een groote zelfbegooch schuldig maken, wanneer men geen rekening met de waardevermindering van den gulden herleiding van de waarde van den gulden van vóór den oorlog blijkt, dat de geheven belasting van den Inlander tot 1920 is gedaald. Daarbij dat de druk der belastingen op de Inlandsche volking zeer is toegenomen en veel grooter is in 1914. 't Is daarom een zeer gelukkige gebeurtenis van den Gouv. Gen. Fock geweest om in de plaats voor afschaffing in aanmerking te nemen heffing van het z.g. hoofdgeld, dat per jaar 100 miljoen opbrengt. Deze belasting is in de gekomen voor de vroegere verplichte heffingen en drukt op alle grond- en huisbezitters zelfde, d.w.z. is gelijk voor den grooten en den landbouwer. Door afschaffing komt men den kleinen landbouwer het meest te hulp. Daarbij dat het tegenwoordige geslacht nooit heerend heeft gekend en als het ware den rechtsgroten dit soort belasting niet kent en begrijpt. Dit tegen voelt de Inlander de billijkheid van de rente, daar die eenigszins rekening houdt met draagkracht van het individu. Vraagt men of de gestegen belastingen oorzaak zijn van

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op Duinzicht, vrije grond, in prijzen van f 11.500 tot f 25.000
volgens ontwerp van de Architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE

Inlicht.: Directieket einde Oostduinlaan en Iepalaan 201, Den Haag: Tel. 15167 en 33227

lasten op Java, dan zou hij deze vraag zóó gesteld moeten beantwoorden met: neen. De belastingen zijn het sterkst gestegen in de jaren 1923 en 1924, wanneer dan ook daarover klachten zijn ingekomen bij de Residenten. Toen had men dus onlusten kunnen verwachten, indien dat de oorzaak zou zijn. Volgens spreker is de hoofdoorzaak van den laatsten opstand: „de macht van het woord”. Het aantal opstandelingen is per slot tot de groote massa's gerekend al zeer gering. Als men dit getal schat op rond 5000 dan is men zeker aan den hoogen kant. Waardoor dit aantal is opgestaan en in verzet gekomen tegen het Bestuur is zeer moeilijk te zeggen. Huizenden oorzaken hebben daartoe meegewerkt. De een is maloe geweest, den ander is wijs gemaakt om te komen van belastingen, een derden is een auto toegezegd, 'n vierde gaat mee uit wraak tegen het dessabestuur, enz., enz., doch dat de druk der belastingen hoofdoorzaak is, geloof spreker niet. De slechte economische toestand waarin de Inlandsche bevolking verkeert, maakt haar speciaal vatbaar voor de influisteringen van hen, die ontevredenheid prediken. Het eigenlijke communisme brengt niet tot haar gedachtenfeer door, doch niettemin blijft het een klein kunstje om haar tot opstand op te wekken. Noodig blijft de economische toestand van de inheemsche bevolking te verbeteren. Vooral voor Java met zijn groote bevolkingsschaar blijft zulks een groote moeilijkheid. Geacht zal moeten worden den Inlander te brengen tot kapitaalvorming, b.v. door bevordering van eigen rubbercultuur. Alleen door krachtige maatregelen als verbetering van irrigatie, regeling creditwezen enz., zal Java op peil zijn te houden. Vooral zal van zeer gunstigen invloed zijn het goede voorbeeld van het handjevol Europeanen, dat zich als de representant van de hoogere beschaving aan de Inlandsche bevolking behoort te vertoonen. Onder aanhaling van een dichtspreuk van Goethe, eindigt spreker met een schitterende preroratie, gemigende van zijne groote liefde voor den Inlander, zijn interessante lezing.

Voer deze beide gebieden zijn de natuurlijke overscheephavens respectievelijk die van de eilanden Curaçao en Trinidad.

De additioneele invoerrechten belemmeren dan ook niet de overscheeping van goederen welke voor het Meer van Maracaibo veelal en voor de plaatsen aan de Orinoco-rivier welhaast steeds noodzakelijk is.

Venezuela heeft willen beletten dat in de onmiddellijke nabijheid stapelplaatsen zouden worden aangehouden om daaruit de Republiek van Europeesche en Amerikaansche goederen te voorzien, waardoor smokkelhandel in de hand zou worden gewerkt en heeft willen bevorderen rechtstreeksch handelsverkeer met Europa en Noord-Amerika, gesteund door rechtstreeksche scheepvaartverbindingen. Tot dit doel worden additioneele invoerrechten geheven van goederen afkomstig van de Antillen en de Guyana's, zijn bepaalde kusthavens (voornamelijk La Guaira en Puerto Cabello) in zoodanigen staat gebracht dat grootere schepen er kunnen lossen en laden en is de invoer met overscheeping, voor zooverre die noodzakelijk of logisch is, aan scherpe controle onderworpen geworden.

Dit alles is historie; de Venezolaansche importeurs zijn sedert lang gewend geraakt aan rechtstreeksche handels-relaties en rechtstreeksche scheepvaartverbindingen en het ligt voor de hand dat de additioneele invoerrechten thans weinig invloed meer hebben.

Niettemin zou het natuurlijk een stap in de goede richting zijn wanneer die hatelijke differentieering werd afgeschaft, maar het is niet duidelijk welk profijt Suriname daarvan thans zou kunnen hebben. Met of zonder die rechten zullen die importgebieden van Venezuela, welke voor de groote scheepvaart niet bereikbaar zijn, bediend worden via de beide hooger genoemde eilanden dicht onder de Venezolaansche kust, welke in de route liggen en goede havens hebben.

Heel iets anders is dat opheffing der differentieering de mogelijkheid zou scheppen producten der Antillen en/of der Guyana's in Venezuela te importeerden. Zijn er evenwel Surinaamsche voortbrengselen, waarvoor in Venezuela een enigszins belangrijk afzet te vinden zou zijn, wanneer het beletsel der extra-invoerrechten maar uit den weg werd geruimd?

Het antwoord moet, wat den tegenwoordigen toestand betreft, ontkennend luiden; in het algemeen hebben de West-Indische en tropische Zuid-Amerikaansche gebieden weinig behoefte aan elkanders producten en speciaal Venezuela kan meer aan zijn burens leveren dan het van zijn burens zou kunnen betrekken.

Richten wij evenwel het oog op de toekomst, dan dringt zich onmiddellijk de gedachte aan ons op, dat in Suriname zich een rijstcultuur voor export zou kunnen ontwikkelen en onze arme kolonie in dit opzicht evengoed een voorraadschuur voor de nabuurschap zou kunnen worden als Engeland's „magnificent province” — Britsch Guyana —, waar een dergelijke ontwikkeling echter tot heden ook nog maar tot de vrome wenschen is blijven behooren.

Mocht ooit Suriname een rijst-exporteerend land worden, dan zou Venezuela wel het dichtstbijgelegen afzetgebied zijn, zij het dan ook een minder potent koper dan de in hoofdzaak suiker verbouwende eilanden Cuba, Porto Rico en Sto. Domingo.

En hoewel we helaas zoover nog lang niet zijn, is het in dit verband toch zeker waar, dat bij eventuele diplomatieke onderhandelingen met Venezuela ten aanzien van de additioneele invoerrechten Nederland ook de Surinaamsche belangen naar voren zal kunnen brengen.

Moge het spoedig zoover komen dat daarbij niet zal behoeven te worden volstaan met te verwijzen naar een Surinaamsch belang, dat pas in een zeer ver verwijderde toekomst actueel kan worden.

Maart 1927.

W. R. MENKMAN.

Van Week tot Week.

Dinsdag 8 tot Maandag 14 Maart.

De Communistische onlusten ter Sumatra's Westkust. Padang, 10 Maart (Aneta)¹⁾. Het resultaat van de militaire actie in de Ommelanden is, dat in totaal zestien verzetslieden zijn neer-

¹⁾ De tekst der Aneta-telegrammen is ontleend aan de „Nwe Rott. Ct.”.

VLEESCHHOUWERIJ EN SPEKSLAGERIJ
VAN

D. ELINGS

HOFLEVERANCIER
AAN BEIDE HOVEN

PIET HEINSTRAT No. 81 - DEN HAAG
TELEFOON 31843

LEVERING VAN UITSLUITEND 1^e KWALITEIT
RUND-, KALFS- EN VARKENSVLEESCH
Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

VERZEKERT UW RIJWIEL

bij de

's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.

Conradkade 56 — Den Haag

Premie 3 pCt. der waarde

(Minimum f 3.—)

Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatrieerenden - Tel. 34485

P. DE HAAN - Voorburg-Veur

Stoom-, Wasch- en
Strijkinrichting

LOOIERSLAAN 2
TELEFOON: LEIDSCHENDAM 45

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodeloze mooi-schrijverij.”

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”

Johan Koning in *De Inatsche Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

Suriname en Venezuela.

Onder de vele blijken van belangstelling, waarin Suriname zich den laatsten tijd kan verheugen, mag zeker ook genoemd worden het bezoek dat de Nederlandsche gezant in Venezuela begin van dit jaar aan het thans weder zoozeer over de tong gaande „stiefkind” heeft gebracht.

Bij dit bezoek is, naar de bladen ons hebben bericht, ook de mogelijkheid ter sprake gekomen dat Paramaribo overscheephavens zou kunnen worden voor goederen bestemd voor Venezuela, een slechts iets minder stoute gedachte dan die andere, welke zoovele jaren geleden eens enkele moedige plannemakers in Suriname heeft bezig gehouden, t.w. die van Paramaribo als voorhaven van Manaos in Brazilië.

Intusschen, hoe verdienstelijk het ook moge zijn om middelen te bedenken waardoor Suriname (om nogmaals een gangbare uitdrukking te gebruiken) „zijn verval zou kunnen worden opgeheven”, misverstanden worden daarbij toch liefst vermeden, opdat de aandacht niet worde afgeleid.

En dat Paramaribo overscheephavens zou kunnen worden voor Venezuela, of voor een deel van Venezuela, wanneer dit land de 30 % additioneele invoerrechten afschafte, geheven op goederen afkomstig van de Guyana's, kan moeilijk anders dan als een misverstand worden aangemerkt.

Die additioneele invoerrechten immers staan aan de overscheeping van voor Venezuela bestemde goederen — d.i. aan overscheeping als zuivere vervoersmanipulatie — geenszins in den weg.

Alleen, die overscheeping moet reeds ter plaatse van herkomst der goederen bij de legalisatie der consulaire documenten zijn voorzien en ter plaatse van overlading moet door den Venezolaanschen consulaire ambtenaar aldaar een overscheepingscertificaat worden verstrekt, natuurlijk met inachtneming van zekere bepalingen aangaanden tijdsduur, etc.

Op deze wijze wordt tegemoet gekomen aan de behoeften van het voor den invoer zeer belangrijke Maracaibo-gebied in het Westen van Venezuela en ook van het voor den import minder belangrijke Orinoco-gebied in het Oosten der Republiek, welke beide gebieden slechts voor schepen van weinig of zeer geringe diepgang bereikbaar zijn.

H.H. VERLOFGANGERS

KOOPT UW MEUBELEN,
nieuwe en tweede handsche
(uitsluitend uit rijke Inboedels
afkomstig)

Schenkweg 22

bij het Bezuidenhout te Den Haag

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

Tropencamera's, 9 x 12, dubbelbodern uitrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.

Prima metalen Tropencamera's, 9 x 12, dubbel bodern uitrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in étui ad f 45.- per stuk.

Metalen Tropencamera's, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.

Prima Klappcamera's, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.

Filmpack Chassis, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.

Cassetten, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.

Automatische Ontspanner voor moment ad f 3.25 p. st.

Automatische Ontspanner voor tijd en moment f 6.- p. st.

Metaal Stativen, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk. alle prima koper.

Ledertasschen, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.

Verder **AGFA Filmpaks** en **Rollfilms**, etc.

Conditie: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.

Bij Engrosafname reductie.

**Doeltreffende
reclame vereischt
groote
publiciteit**

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO

NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN Ir. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1-500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.” —

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

Dames-Kapsalon „Marcel”

SPECIALE MASSAGE-INRICHTING
MANICURE

TARIEVEN

Wasschen, Ond.	f 1.25
Onduleeren	f 0.75
Wasschen	f 0.75
Wasschen, Ond. p. abn.	f 10.-
Wasschen, Knippen, Ond.	f 1.75
Massage	f 1.-
Manicure	f 0.75

NOODIGEN U BELEEFD TOT EEN BEZOEK UIT
W. M. HENKELMAN & MIEN VAN ES
CAAN VAN NECKLAAN 19, RIJSWIJK (Z.-H.)

gelegd, 800 personen werden gearresteerd, waarvan 500 betrokken zijn bij zware misdrijven. Beslag gelegd werd op 430 geweren, 535 vuistvuurwapens en 175 bommen.

D. Breedveldt de Boer †. Batavia, 10 Maart (Aneta). Overleden is de oud-assistent-resident D. Breedveldt de Boer.

Mr. C. de Roon Swaan. Batavia, 10 Maart (Aneta). Mr. C. de Roon Swaan, vice-president van het Hooggerechtshof, heeft met 4 Juni eervol ontslag aangevraagd.

De Gouv.-Generaal wijzigd doodvonnissen in gevangenisstraf. Padang, 9 Maart (Aneta). De Gouverneur-Generaal wijzigde het vonnis van den ter dood veroordeelden Leman, den moordenaar van het kamponghoofd te Goenoengsarik in de Ommelanden, in levenslange gevangenisstraf.

Batavia, 14 Maart. De Gouv.-Generaal heeft drie communisten, die ter dood veroordeeld waren in verband met den moord op den politieagent Karet gratie verleend en hun straf gewijzigd in levenslange gevangenisstraf.

De militaire actie op de Westkust van Atjeh. Kota Radja, 9 Maart. (Aneta). Een patrouille onder commando van kapitein Gosenson legde in het Teureubangansche twee kwaadwilligen neer.

Resident C. Schulz. Batavia, 9 Maart (Aneta). Met ingang van 14 Juni is op zijn verzoek eervol ontslagen de heer C. Schulz, resident van Timor en Onderhoorigheden, onder dankbetuiging.

Een hevige overstrooming. Padang, 8 Maart. (Aneta). Tusschen Singkarak en Solok is tengevolge van een bandjir de spoorbaan over 1400 M. weggespoeld. Het verkeer zal een week gestremd zijn.

Communistische militairen en klerken. Magelang, 8 Maart. (Aneta). Onder de in beslag genomen papieren van de communistische partij is een ledenlijst gevonden, waarop o.a. de namen voorkomen van 70 militairen. Een streng onderzoek wordt in gesteld.

Batavia, 14 Maart. Drie Inlandsche klerken bij het Departement van Onderwijs en Eeredienst zijn gearresteerd wegens het maken van communistische propaganda.

Vertegenwoordiging van Inlandsche militairen. Bij de plechtige bijzetting van het stoffelijk overschot van den oud-gouverneur-generaal J. B. van Heutsz te Amsterdam, zal een detachement Inlandsche militairen tegenwoordig zijn.

Een Europeesche firma levert clandestien wapens. Padang, 8 Maart (Aneta). De politie heeft ontdekt, dat een Europeesche wapenhandel alhier sedert geruimen tijd revolvers verkocht naar het Siloengkansche en het Priamansche. Het aantal verkochte wapens wordt geschat op 260. — 11 Maart. De Europeesche wapenhandel alhier, die clandestien revolvers en mausers leverde aan een handelaar te Siloengkang, is de Vennootschap Handel Mij. v. h. J. Boon Jr., directeur is de heer W. D. van Eck te Padang.

Het Indische geld- en bankwezen. Den 7en dezer heeft prof. dr. G. M. Verrijn Stuart op uitnodiging van het Leidsch universiteitsfonds, in het klein-auditorium der Leidsche universiteit, de eerste van zijn vijf voordrachten over het Indische Geld- en Bankwezen gehouden. (Overzicht in de „N.R.Ct.” van 8 Maart, Ochtendblad B.)

Onderscheidingen. Bij Kon. besluit zijn benoemd tot officier in de Oranje Nassau-orde G. A. W. Ch. de Haze Winkelman, assistent-resident van Batipoech en Pariaman, J. F. A. M. Koning, chef van exploitatie bij de Staatsspoorweg ter Sumatra's Westkust; tot ridder in de Oranje Nassau-orde: H. C. van Leeuwen, officier van gezondheid 2e kl. van het Indische leger; Ir. A. L. J. Traanboer, ingenieur 2e kl. bij den P.T.T. in Indië; L. A. van den Broeke, telegraafhoofdopzichter bij den dienst der Staatsspoorwegen in Indië; J. C. Looyen, opzichter 1e kl. van weg en werken bij den dienst der Staatsspoorwegen in Indië; C. Moné, ambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk technisch ambtenaar 1e kl. bij den P.T.T.-dienst in Indië.

Off. v. gezondh. D. D. Büchler †. Te Nijmegen is, in den ouderdom van 70 jaar, overleden de

heer D. D. Büchler, gep. dirig. officier van gezondh. van het O.-I. Leger.

Indië en Nederland. In een dezer dagen gehouden algemeene vergadering der Christelijk Historische Unie heeft dr. C. W. Th. baron van Boetzelaer van Dubbeldam, lid van de Tweede Kamer een rede gehouden over het onderwerp: Wat zou Nederland zonder Indië en wat zou Indië zonder Nederland zijn. (Uitvoerig overzicht in „N.R.Ct.” van 10 Maart, Ochtendblad C.)

Voordracht over Ind. kunstnijverheid. Voor het Nederl.-Indonesisch Verbond van Jongerenorganisaties zal Mevr. G. van Beresteyn-Tromp op Dinsdag 29 Maart a.s. (om 8 uur 's avonds) in de „Twee Steden” te 's-Gravenhage, een voordracht met lichtbeelden houden over: *Indische kunstnijverheid, in verband met het streven van „Bocatan”*.

Introductie-kaarten zijn gratis verkrijgbaar. Heulstraat 19, den Haag, op alle werkdagen van 10 tot 6 uur.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisnijverheid

De Javaansche Kris.

Bestaat er wel een sierlijker, kostbaarder en meer gewaardeerd wapen dan de Javaansche kris? Nog levendig herinneren wij ons de eerste tentoonstelling, die van Indische wapens, in Mei 1906 in de toenmalige lokalen der Vereeniging „Oost en West”, Heerengracht 4 (hoek Blijenburg, waar laatstelijk de kantoren der Twentsche Bang gevestigd waren) te 's-Gravenhage gehouden door de Kunstnijverheid-Commissie, waaruit later „Bocatan” is gegroeid. Daar waren zeldzaam prachtige krissen te zien, de meest kostbare daarvoor aangezien door Hare Majesteit de Koningin, geschenken van de Javaansche vorsten aan wijlen Koning Willem III.

Het Tentoonstellings-comité, bestaande uit de heeren: G. V. L. L. van Zuylen, cere-voorzitter, Ph. Zilcken, voorzitter, W. C. C. Bleckmann, ondervoorzitter, P. J. Kooreman, penningmeester, Johan Thorn Prikker, Jan Toorop en Mej. H. W. van Baak (thans Mevr. Zilcken), secretaresse, deden toen in het „Voorwoord” van den Catalogus o.a. mede:

„Voor deze tentoonstelling, de eerste van een reeks groepen-tentoonstellingen, die een overzicht zullen geven van de verschillende takken van Kunstnijverheid, in onze Indiën beoefend, werden wapens gekozen, omdat, vooral in de Oostersche landen, een wapen altijd versierde handwerken vereenigt.

„Immers houtsnij- en smeedwerk, drievoudig ciseleer-, inleg- en emailleerwerk, worden op de verschillende deelen van elk wapen toegepast, ja zelfs worden de precieusere wapens met goud ingelegd en versierd met edele steenen. Dit, omdat een wapen in Indië niet altijd een moordtuig is, maar ook een sieraad, waaraan de Inlander evenveel waarde hecht, als zijne Europeesche vrouw aan haar juweelen. Geen Inlandsch feest-kostuum is completer zonder wapen. Een wapen, dat meestal een erfstuk is, (poesaka) gaat altijd van geslacht op geslacht over.

„Het lemmet, waarvan de vlam-bewerking pamor heet en dat op Java alleen reeds in meer dan honderd verschillende vormen gemaakt wordt, die ieder een andere benaming hebben, de greep, de schede, het bovenste stuk van de schede der kris, worden met de grootste zorg versierd. Deze laatste (wrongko), die altijd tamelijk breed is, dient om te beleiden, dat het wapen, los in den gordel gestoken, er doórglijdt, en wordt vervaardigd uit zeldzame houtsoorten, zoo fijn mogelijk van draad.”

„Ons doel is echter alleen, om te wijzen op de groote kunstvaardigheid en den fijnsten smaak der makers. In Indië, evenals in Japan, treft men niet zelden onder de eenvoudige bevolking ware kunstenaars aan, die, met een volmaakt begrip van lijn en vorm, van compositie en juist-begrepen ornamentatie, hunne

1) In Djocdja heeft het een eigenaardigen niervorm, in Solo meer een schuitvorm, met sterk binnenwaarts gekrulden achterstevan. Beide even sierlijk. — Red.

HUIZE „DE LEEUWERIK”

KLEIN HOEFIJZERLAAN 1 NIEUW-WASSENAAR

KAMERS MET CENTRALE VERWARMING,
STROOMEND KOUD EN WARM WATER,
ZEER GUNSTIGE VERBINDINGEN - TEL. 391
VRAAGT PROSPECTUS VRAAGT PROSPECTUS**JAC. HUIZER**HEEREN
MODEARTIKELEN
RUIM GESORTEERD

THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

had. Djamodjojo begreep niets van zijn vreemden droom, hoe hij er ook over peinsde. En daar hij de spijzen en dranken, die men hem voorzette, niet wilde aanraken, werd hij hoe langer hoe magerder en zieker. Toen nu de reuzenvorst, die zoo heel kwaad niet was, dit zag, beloofde hij, bij de eerstvolgende overwinning op een zijner vijanden, Djamodjojo zijn vrijheid terug te zullen geven.

En ziet, dit gebeurde spoediger, dan men had verwacht. Djamodjojo werd uit zijn gevangenschap verlost, doch op één voorwaarde: Hij moest als losprijs alle wapens uit zijn rijk aan den reuzenvorst uitleveren. „Want”, zei Wrekrodata, „geen oorlog mocht Djamodjojo ooit meer voeren. In zijn rijk moest het van nu af aan altijd vrede zijn.”

En zoo gebeurde het, dat alle lieden, vanaf den kleinsten Javaan tot den hoogsten der rijksgrooten, hun wapens brachten naar Djamodjojo's paleis en dat van daar uit deze wapens bij duizenden tegelijk vervoerd werden naar het paleis van Wrekrodata, den reuzenvorst. En toen nu het allerlaatste een oude man, de eenige Mohammedaan onder de Hindoebevolking, die van uit een land ver over de zee was gekomen, zijn wapen neerlegde aan de voeten van den vorst, sprak hij bijna dezelfde raadselachtige woorden, die Djamodjojo in zijn droom had gehoord: „Vrees niet, mijn vorst, weldra zult ge een ander wapen terugkrijgen, beter, schooner, hoewel van geheel anderen vorm dan de dolk en alle andere wapens, u en ons door den reuzenvorst ontnomen. 't Is Allah, die dit zoo heeft beschikt...” De vorst en zijn hovelingen lachten om deze woorden. „Wie is Allah?” vroeg Djamodjojo. „Wij kennen hem niet...”

„Hij zelf heet zeker zoo”, sprak spottend een der rijksgrooten; „hij heeft misschien nog een wapen verborgen gehouden, dat hij ons later wil verkopen. Breng 't hier of anders...”

De oude man, die 't hoofd schuddend zeide, dat hij niets meer bezat en dat Allah in den hemel woonde. Hij werd niet geloofd en in den kerker geworpen.

Weldra dacht geen sterveling meer aan den grijsaard, die in de donkere gewelven zat opgesloten, totdat op zekeren dag de vorstin een zoonje kreeg. 't Kleine prinsje, dat overigens een gezond en flink kind was, had bij zijn geboorte iets heel vreemds meegebracht: een kleine gouden kris, die aan zijn linkerzijde, aan een gouden koord hing!

Toen herinnerde men zich de voorspelling den vorst in den droom gedaan en die van Pasopati, zoo heette de oude Mohammedaan, die nog in de onderaardsche gewelven zat opgesloten.

„Haal oogenblikkelijk Pasopati uit zijn gevangenis en breng hem hier!” beval vorst Djamodjojo.

Maar toen de grijsaard werd binnengebracht en wilde neerbuigen voor zijn vorst, zakte hij ineen: Pasopati voelde, dat Allah hem tot zich riep, dat hij sterven ging... Doch nog éénmaal opende hij zijn oogen, keek naar den jongen Prins, dien men, op een zijden kussen, bij hem had neergelegd en fluisterde: „'t Is Allah's wil, die alles zoo heeft beschikt. Met de gouden kris, het wapen door Allah geschonken, kwam hij ter wereld. Maar niet om te strijden zal dit wapen dienen. En gij, mijn vorst, gij en uw volk zult u wapens laten maken als dit, en ge zult ze dragen ten teeken, dat ge u zult onderwerpen aan Allah's wil. Want mijn Allah is groot en machtig en oneindig goed. Leer hem kennen!”

Nauwelijks had Pasopati dit gezegd, of hij sloot voor goed de oogen.

En in zijn groot berouw, omdat hij den grijsaard onschuldig had gestraft, noemde vorst Djamodjojo het wapen, waarmee zijn zoon ter wereld was gekomen: „Pasopati”.

Zoo noemen de Javanen nog heden de kris, die, zooals zij zeggen, gemaakt is naar het model, waarmee prins Sepoetran, Djamodjojo's zoon, ter wereld kwam.”

Men moet dergelijke legenden uit den mond van een Javaanschen man of Jav. vrouw hooren. Dan beseft hij, wie daarvoor gevoelig is, hoe groote woord- en voordrachtskunstenaars de Javanen zijn.

H.H. SECRETARISSEN der afdelingen worden er nogmaals beleefdelijk aan herinnerd dat in de verschillende rubrieken van het KW. steeds namen voorkomen van personen die in aanmerking komen om voor het lidmaatschap der Vereeniging te worden aangezocht.

Eeuwig en Altijd

blijven onze afwaschbare Lampekappen. Deze Kappen worden in alle kleuren en decors beschilderd. **Afwaschbaar, onverslijtbaar, onbreekbaar, verkuren niet**, zeer geschikt voor Indië. — **Groote sorteering** in bronzen en houten Kronen, Kaplampen, Salon- en Schermerlampen, Stofzuigers en Electr. Kook- en Verwarmings-apparaten. Haarden, Permanent- en Turennehaarden. Jaarsma-, Ulft-, Vulcanahaarden.

TECHNISCH INSTALLATIE-BUREAU N. P. VAN EIJK, DEN HAAGSWEELINCKSTRAAT 93a-93 hoek HOLLANDERSTRAAT
TELEPHOON 30079 - DEN HAAG**JAC. VAN VEEN**

TANDHEELKUNDIGE

WEIMARSTRAAT 27 - DEN HAAG

MATIGE TARIEVEN

JOH. TOET - 's-GRAVENHAGE

Comestibles - Delicatessen - Kruidenierswaren

AERT VAN DER GOESSTRAAT 34 - TELEFOON 5156

INDISCHE INGREDIËNTEN

Special. in Fijne Vleeschwaren, Koek, Bisquit, Chocolade

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen slaan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

wapen-heften of scheeden versieren met houtsnijwerk van bepaalde kunstwaarde, zowel onder de arme bevolking als onder de vorstelijke geslachten, zooals te zien is aan het wapen met de in hout gebeeldhouwde greep en scheede, op deze tentoonstelling aanwezig, dat geheel bewerkt werd door de dochter van den Panghoeloe van Garoet, eigendom van wijlen den Gouv.-Gen. van Lansberge.”

Wij werden aan deze tentoonstelling herinnerd door het artikel van P. B. in „De Indische Verloofde” van 25 Februari j.l., waarin deze onder hoofd: „Indische Curiosa” een beschrijving van een paar merkwaardige z.g. „Madjapahit-kissen” en o.m. zegt:

„De antieke krisjes, welke afkomstig zijn uit het Hindoe-Javaansche rijk van Madjapahit, (= 1300—1500 n. Chr.), onderscheiden zich van de moderne krissen door eenige bijzondere kenmerken. Vooreerst hierdoor, dat de greep en lemmet samen uit één stuk zijn gesmeed, zoodat zij één organisch geheel uitmaken. De greep wordt gevormd door een poppefiguur, veelal in hurkende houding met de handen op de knieën. Deze houding doet denken aan die van Maleisch-Polynesische voorouder- of zielebeeldjes, z.a. „patoengs”, „gana's”, „adoe's” en „korwars”. Voorts is het wel eigenaardig, dat het ijzer van greep en lemmet in den draderigen toestand is gelaten en het oppervlak niet door vijlen en polijsten is geacheveerd. De in bundels getrokken, hier en daar gefolde draden geven aan het oppervlak van het mes een bijzonder fraaie schakeering, waarvan het effect nog verhoogd wordt door de teekeningen der greep en de indrukken op het mes, welke door het hameren bij het smeden zijn ontstaan.

„De schakeering op het lemmet heeft de mid opzettelijk laten slaan — aldus J. A. Loebér Jr. in zijn verhandeling over „Houtsnijwerk en metaalbewerking in Ned.-Indië”, 1916”) — want lieden, die in staat zijn deze voorwerpen te vervaardigen, zijn natuurlijk ook in staat het lemmet door vijlen en polijsten glad te maken. Temeer omdat de grepen technisch meesterlijk gesmeed zijn, in het vuur gehamerd en gevijld, zoogen. „Eisenschnitt”, een techniek, die men hoogst zelden bij andere volken vindt.

„De madjapahit-kissen zijn, evenals de antieke krissen uit de oud-Javaansche rijken van Padjadjaren, Balembangan, Madoera, Mataram en Padjang, als sierwapens in gebruik geweest, doch worden thans als voorwerpen uit den ouden tijd bewaard en als erfstukken in eere gehouden. Evenals „koedis” en „tjoenkriks” zijn het nu relieken, waaraan heilzaamvengende, magische kracht wordt toegekend. Volgens Javaansche legendarische verhalen zouden zij vervaardigd zijn door toovermachtige wapensmeden, die door hun bovennatuurlijke kracht in staat waren krissen te vervaardigen, zonder eenig werktuig noodig te hebben; hun knieën dienden voor aambeeld, met duim en vingers wisten zij het ijzer in den vereischten vorm te kneden.”

Omrent den oorsprong van de Javaansche kris bestaan verschillende verhalen. Zoo vinden we in het interessante bundel „Javaansche Sagen, Mythen en Legendes” verzameld door Jos. Meyboom, in 't kort het volgende verteld, tevens over de intrede van den Islam op Java:

„In het Hindoe-tijdperk, toen de Islam nog niet op Java was doorgedrongen, leefde op dat eiland oorlogzuchtige vorst Djamodjojo, die een dolk bezat, welke hem onkwetsbaar maakte. Zijn land, de reuzen-vorst Wrekrodata, die dit wist, nam hem dit wapen in den slaap en maakte hem daarna gevangen. In zijn gevangenis verscheen hem in een droom een *widodari* (engel of engelinnif) die hem voorspelde, dat hij een zoon zou krijgen, die hem een wapen kwam brengen beter en schooner, hoewel van geheel anderen vorm, dan de dolk, welchen de reuzenvorst hem ontnomen

In de jongste aflevering van „Nederl.-Indië Oud en Nieuw” beschrijft Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan de antieke „Adoe” in een artikel: „Het Eiland Nias en de Bewoners”. — Red.
En in Elsevier's Maandschrift van Juli 1925: „Indo-Nederlandsch Smeedwerk”. Hier betwijfelt de heer Loebér of deze krissen wel uit den Modjopahit-tijd stammen. — Red.

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

Hotel VAN DER BURG

Iste en oudste huis ter plaatse Modern comfort
Volledige pensioenprijs f 5,— 5286

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde”, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk	Pension PETRONELLA, G. Reijnsstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage, t. huur. 53-1 H. A. LEBBING, Cuisinier
Hotel Rest. „DUINOORD” Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUIJER	Hotel „Promenade”, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035

HILVERSUM

Pension „PATRIA” Lindenheuvel 2 Telefoon 2198

ZOMER- EN WINTERVERBLIJF
Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

ROTTERDAM

HUIZE „RUSTOORD” 5122

RUSTHUIS voor Hulpbehoevenden, Herstellenden, en Ouden van Dagen, Zuster D. KERSLOOT, (Ged. Verpleegst.)
ESSCHENLAAN 86 - ROTTERDAM - TELEFOON 51858

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel” door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst”, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor Diners aan huis bezorgd 5017

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen
zoals zo velen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaatse
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

Indië en het communisme in Holland.

De vraag, of men in Nederland strenger zal optreden tegen de communistische actie, kan — aldus *De Loc.* (29 Jan. blz. 37) — helaas niet zonder meer bevestigend worden beantwoord. Men laat den Nederlandschen communisten volle vrijheid om, niet alleen in het parlement bij monde van den leider, maar ook daarbuiten in woord en geschrift de opstandelingen in Indië te steunen. De communisten mogen: straffeloos in hun krantjes de laagste en misleidendste campagne voeren tegen het Nederlandsch gewind over Indië, straffeloos op talrijke vergaderingen niets wetende arbeiders opruien tot steun aan de „verdrukte Indonesiërs”, straffeloos brutale telegrammen verzenden, die door geen telegraafkantoor ter wereld zouden worden aangenomen, aan de Indische Regeering, kortom: de Nederlandsche communisten voeren openlijk en ongestraft al jaren achtereen strijd tegen het Nederlandsch gezag, zaaien zelfs onder de voor Indië bestemde soldaten hun leer van verraad in Indië, prediken verzet en opstand, ruïnen het volk op, prijzen geweldpleging aan, noemen de moordenaars en bommenwerpers „vrijheidshelden”, en de Nederlandsche Regeering laat dat alles toe. Dat is geen staatkundige vrijheid meer. Dat is roekeloze nalatigheid. Dat is geen traditioneel-Nederlandsche eerbiediging van elke overtuiging. Dat is het achteloos toelaten van de vinnigste communistenactie in Nederland, terwijl men in Indië miljoenen moet besteden en menschen hun leven offeren om haar te bestrijden. *De Loc.* betreurt het, dat men in Nederland de harden van communistische propaganda in Indië maar ongestoord laat bestaan.

In bovenstaand verband leze men tevens de *Deli Crt.* van 7 Febr.: „Indië en het communisme in Holland”, de *Java-Bode* van 7 Febr. 2de bl.: „De Nieuwsvoorziening over Indië” en *De Loc.* van 28 Jan. blz. 33: „Funeste journalistiek”.

Lezingen van den heer J. E. Stokvis.

De heer *Stokvis*, lid van den Volksraad (I.S.D.P.), sprak te Soerabaja over „de onlusten en de volksbeweging” (*De Loc.* 1 Febr. blz. 4). De zaal in het gebouw der Indonesische Studieclub was stampvol. Spreker acht de communistische opstand, mede door de hierdoor gewekte beroering, uit een staatkundig oogpunt en als politiek strijdmiddel beslist verwerpelijk. Deze uitlating dient men niet op te vatten als een uiting van verstoordheid over het gebeurde, maar de communistische onderneming was daarom verwerpelijk, omdat de bestaande machtsverhouding elke mogelijkheid van welslagen uitsloot, d.w.z. in staatkundig en fysiek opzicht. Gesteld echter, dat de communisten door kracht van wapenen, door het quantum dus, hun tegenstander hadden overwonnen, wat zou dan staatkundig bereiken zijn? *Niets* wat voordeel aan de nationale zaak der Indonesische volken had kunnen brengen. Indien het Nederlandsch gezag fysiek uit het spoor was geworpen, dan zou het resultaat hiervan slechts zijn geweest, dat Indonesië als rijkste en zwakste, begeerlijkste en onmachtigste eenheid in de Aziatische verwarring zou geworpen zijn. Zelfs de grootste optimist zou aan een dergelijk verondersteld fysiek welslagen geen ander resultaat kunnen toekennen. Het zou beteekenen een geslaagde of niet geslaagde exploitatie van Indonesië voor eigen doel der communisten. Men moge de waardeering van dit doel ter zijde stellen, in elk geval echter zou dit doel een ander zijn dan dat der Indonesische nationale zaak. Wat spr. in het communistische avontuur wel het meest getroffen heeft, is wel, dat de toegankelijkheid der massa voor het communisme zoo ver reikte, dat men voor het ondernemen op zoo ruime bezetting kon rekenen. Spr. legt uit hoe dit te verklaren is en houdt vervolgens een krachtig pleidooi tegen non-coöperatie.

Te Semarang hield de heer *Stokvis* in het clublokaal van de Ver. „Soerja Ngalam” een lezing over de „staatkundige zijde van het financieele vraagstuk” (*De Loc.* 27 Jan. blz. 14). Spr. vindt den nieuwen Volksraad niet ideaal, de stem van het volk zal bij den wetgevenden arbeid nauwelijks tot uiting kunnen komen. Maar: kan de Javaansche zaak door dezen Volksraad worden gediend? Ja — zegt de heer *Stokvis* —, als de Volksraad een tribune is, waar men zijn woord kan doen hooren, en waar dit

AMERICAN HOTEL - AMSTERDAM

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737 Code 5th Edition A. B.

woord moet worden beantwoord; ja, wij men den tegenstander kan aantreffen en bestrijden; wij men den Volksraad kan gebruiken voor eigen politieke scholing; ja, wij men den Volksraad gebruiken om het volk steeds beter staatkundig bewust te maken. Met dien Volksraad kan men buiten den Volksraad veel voor het volk en nationale zaak bereiken. Van de kracht van het volk zelf hangt af of de Regeering in de richting van het volk kan worden bewogen.

Wij verwijzen naar de *Deli Crt.* (10 Febr. brochure van dr. *Tjipto Mangoenkoesomo*); 2e „De verdediging der communisten voor den Landsraad” door mr. *Isqak Tjokroadisoeryo*, het *Nwsbl.* (8 Febr. „Prof. Dr. E. Moresco over het Communisme in Indië”) en de *Java-Bode* (7 Febr. jongste onlusten op Java”, oud-Regeeringscommissaris S. Cohen.

Het kruisvat van het Verre Oosten.

Het *Soer. Hbl.* (29 Jan. 2de bl. v. L.) bespreekt veranderingen in het laatste jaar van den toestand in China. Schr. komt tot de overtuiging dat waarschijnlijk ondanks die snelle ontwikkeling van feiten in de laatste maanden en ondanks de overstelpende opeenvolging van gebeurtenissen feitelijk pas in het eerste stadium der situatie is en dat toekomst nog vele mogelijkheden verborgen houdt. De studie van de gebeurtenissen in het Verre Oosten is vooral voor de bewoners van een Nederlandsche kolonie in dat Costen interessant. Canton heeft de leuzen; Canton heeft ook de daad. Het volk opgezweept; het volk heeft gezien tot welke macht de Canton-regeering is gekomen en voort wil nu, voort, want als een massa eenmaal in beweging gekomen is, gaat ze steeds sneller voort, eischt steeds meer. Dat is een zeer eenvoudige regel, die men overal bevestigd ziet. Het volk, de massa, verder en verder in de eenmaal ingeslagen richting. Van die richting wijkt zij niet: dat is de wet der traagheid. Dit feit teekent zich voor het Chinese volk nog scherper af 'an voor het Westen, omdat het Chinese volk politiek ongeschoold is. Het volk is door zijn leiders gestuurd in oorspronkelijk gematigd linksche richting. Het is in die richting meer en meer gaan afwijken en heeft zich steeds meer naar uiterst links georiënteerd, hetgeen een gewoon verschijnsel is. De vraag is slechts, lang de leiders het nog in de hand zullen hebben en of het volk niet reeds thans aan de leiding ontsnapt. Want dat is ook het noodzakelijk gevolg van de beweging van de massa, dat zij onder hollend bergafwaarts gaan, ten slotte niet meer kunnen remmen en over den kop slaat. Dat is de tijd van chaos en van bloedvergieten, die bijna elke grootsche volksbeweging kenmerkt.

Het *Soer. Hbl.* van 2 Febr. 4de bl. schrijft „Van onze Buren”; *De Loc.* van 27 Jan. blz. 3 over „China” III, van 29 Jan. blz. 42 over „De verdediging in Arabië”; het *Bat. Nwsbl.* van 4 en 5 Febr. 2de bl. over „Groot Brittannië en China”, van 7 Febr. over „Azië. Britsch-Indische Kroniek.”

Bestuurspolitiek.

Herhaaldelijk is geschreven over de bestuursvorming en hare evidente fouten welke, wat bepaalde onderdelen dier reorganisatie betreft, als ernstige gevaren kunnen worden aangemerkt. Billijkheidshave geeft het *Soer. Hbl.* (2 Febr. bl. Z.) thans een oordeel van andere zijde. Het reeds in 1901 dat zich de teekenen demonstreerden van de groote overlading der Centrale Regeering in Indië met werk. Dit was zoo duidelijk, dat men naar middelen omzag om de Regeering te ontlasten van den te zwaren administratieve druk. Men voelde reeds toen dat men nieuwe organen had te scheppen, die een deel der overheidstaak konden overnemen. Kort daarop volgde de instelling der gemeenten. Men heeft van alles geprobeerd: de vorming van grootere bureaux, uitbreiding van het personeel, enz. Zonder resultaat. Toen vertoonden zich de symptomen, welke er op wezen dat de groote Aziatische opleving, welke begon na Japan's overwinning op Rusland, ook Indië in deining bracht. Wij kregen in 1913 de N. I. P. en de S. I. Duidelijk toonde zich het bestaan eener kloof tusschen de bevolking en het Gezag. Aanvankelijk nauw merkbaar, heeft deze barst in het Gezagsharnas zich voortdurend verbreed, tot haar bestaan is geworden een vraagstuk van de allereerste orde, dat vrijwel onze geheele koloniale politiek beheerscht. Er was een andere volksgeest ontstaan; het gaat niet om de vraag of hij goed of nuttig of van mooie opvo-

OPTICIEN - C. A. VAN MONSJOU
VALKENBOSCHPLEIN 19 - TEL. 32167 - DEN HAAG

BESCHERMT UW OOGEN MET
ZEISS-PUNKTALGLAZEN

BIJ MISTIG WEER IS HET AUTORIJDEN

vooral 's avonds, zeer gevaarlijk, zoowel voor
Uzelf, als voor andere weggebruikers. 5008

VOORZIET Uw lampen daarom van anti-mist-
schijven, welke in de praktijk goed bleken te voldoen

GARAGE JANSEN - WASSENAAR
RIJKSSTRAATWEG 773 TELEF. KIEVIT 562

een blaas op te blazen, waardoor de samenhang be-
houden blijft. Zijn groote *kleverigheid* is een andere
eigenschap. Het opblazen met een voet- of hand-
pomp is iets dat voor de *Inlandsche rubbercultuur*
zeer aantrekkelijk lijkt. Voor de *Europeesche en*
Inlandsche rubberbereiding opent dit procédé wijde
perspectieven. Het laatste deel van de film liet zien
voorwerpen van de vliesrubber gemaakt, o.a. kunst-
bloemen, sandalen, damesschoentjes, speelgoed,
schemerlampen, tea-cosy's, iampokappen, artistieke
poppen, capes, motorjassen, hoed-overtrekken, al-
les in de gewenschte kleuren. Het grootste gedeelte
van de collectie voorwerpen is thans te Parijs op de
rubbertoonstelling. (Java-Bode, 3 Febr.)

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Het jaar 1926 ter Sumatra's Westkust.

(Slot).

In aansluiting met het vergaderverbod, werden
in het midden van het jaar 1926 de noodige voor-
zieningen door het Bestuur genomen, ten einde zoo
noodig krachtig tegen de roode propagandisten op
te treden, doch bij de toepassing van die maatreg-
len werden, volgens den schrijver, niet die lieden
getroffen, aangezien zij een goed heenkomen zoch-
ten, doch wel de vele heerdienstplichtige, belasting-
betalende kamponglieden.

Het gevolg daarvan was eene opeenhooping van
klachten bij den Magistraat en overvulde gevangenis-
sen.

Het is onder die omstandigheden zeer goed ver-
klaarbaar dat vele kamponglieden naar de propa-
gandisten luisterden en dat de taak van dezen werd
vergemakkelijkt.

Vroeg de Pers inlichtingen ten deze, dan kreeg
zij op hare vragen gewoonlijk het antwoord dat
alles rustig was.

Het is een algemeene meening dat als het mili-
taire element zich in de kampong vertoont, de propa-
gandisten huiverig zijn handelend op te treden.
Dit is eene vergissing.

De aanwezigheid van de militaire macht in de
dorpen ontstent de bevolking, moedigt het vertrou-
wen aan in de communistische partij, die weldra
de leiding neemt en daarna afdelingen als de Sarikat
Djihin en de Sarikat Hitam in het leven roept.

In hun overmoed bedreigen de leiders met zware
straffen allen die zich ontrouw toonen of het be-
stuur omtrent de bewegingen der roode partij in-
lichten.

Het doel dier vereenigingen is niet het behartigen
der belangen van de leden der communistische
partij, doch, zooals de propagandisten zeggen, om
de gestrafte en verdrukte personen te verdedigen.

Het werkelijk doel is, volgens den schrijver, even-
wel het vermoorden van bestuurders, die voor de
partij gevaarlijk zijn en het rooven bij welgestelde
lieden, die op de hand zijn van het Bestuur.

De overmoed dier leiders, waarvan hier sprake
is, is reeds gebleken bij den moord op den assistent-
demang van Sitjintjin, bij het doodschieten van het
negorijhoofd van Panoel Lima en het doden van
den pangoloe van Maget.

Men zoekt bloed, goederen en naam.

In de maand September 1926 had de eerste roof-
partij plaats en werd reeds terstond begrepen dat
de communisten daarin de hand hadden gehad.

Zij werd vermoedelijk gepleegd ten einde de kam-
ponghoofden, die voor hen gevaarlijk waren, te ver-
moorden.

Het optreden van de militaire macht was daar-
van het gevolg, terwijl het Bestuur — in verband
met de ontvangen berichten van rustverstoringen
op Java — eveneens de krachtigste maatregelen
nam.

Hadji Mohamad Noer Ibrahim, de leider van de
roode beweging op Sumatra, werd gevat en in hech-
tenis gesteld, terwijl uit de bij hem gevonden schrif-
telijke bescheiden bleek, dat het verwekken van on-
rust volgens een door de roode partij opgemaakt
plan geschiedde.

De waakzaamheid ten deze van de militaire
macht, van Bestuur en politie verdienen allen lof,
vooral in aanmerking genomen de misleidende tactie,
welke door de communisten werd toegepast.

Het te Sawah Loento gesmede complot had ten
doel om, in samenwerking met de aldaar aanwezige
veroordeelden, al het hogere en toezicht houdende
personeel te vermoorden

STENOGRAFIE

voor
Nederlandsch
Fransch
Duitsch
Engelsch

SYST. „GROOTE”

M. STEEVENS, Acaciastr. 136, Den Haag

MEUBELN

KOOPT U HET VOORDEELIGST BIJ

J. & A. JUNGESCHLAGER

19 JAN HENDRIKSTRAAT 19

DEN HAAG — TELEFOON 30009

Fabriek: CILLIERSSTRAAT 19-21

5416

WAAROM?

Omdat wij rechtstreeks van uit de fabriek aan publiek
leveren. De voorraad is te zien en te koop:

MEUBELMAGAZIJN „DE EIKEL”

19 JAN HENDRIKSTRAAT 19

SPECIALAAL INGERICHT VOOR REPATRIEERENDEN

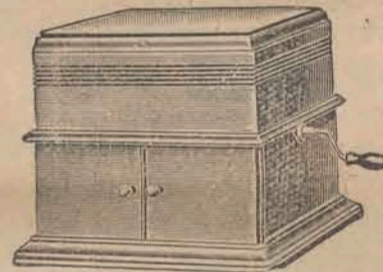
Muziekhandel DAJOS BELA

Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190

SCHIEVENINGEN, 's GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD RUIME KEUZE

Columbia,
Odeon,
Musica,
Linström,
Beka-
PLATEN en
MACHINES

Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.

HUURKOOP SYSTEEM

5813

Speciale machines en verzending voor INDIË.

EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

Rijwielhandel P. J. NASSENSTEIN

BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG

Verkoop van ALLE merken rijwielen
en banden. Moffelen, nikkelen en repa-
reeren van rijwielen en motorrijwielen.
Reparatiën onder GARANTIE. Stallen
en onderhoud van rijwielen.

5354

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën
te bezoeken, neem dan een abonnement
op het rijk geïllustreerde Maandblad S

Nederlandsch-Indië
Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang

Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

de kracht was, doch alleen hierom: dat hij er
Dit feit heeft men te aanvaarden, zonder meer.
was een groeiende tegenzin in de oude Gezags-
men; het was de vrij ploetseling afschudding
oude zeden, welke vooral de oudere ambtena-
speciaal de Inlandsche, trof als iets onmog-
als een ernstige fout. Wie herinnerde zich
de oude glorie der pajong; wie had geen res-
voor het aureool, dat om de slapen van alle
Inlandsche hoofden scheen? Men weet hoe het Ge-
der hoofden thans is. Het was eene radicale
andering, welke vrijwel allen overviel. In deze
andering van den geest, samengaan met de
vermijdelijkheid van de ontlasting der Centrale
eering van velerlei arbeid, wortelt de bestuurs-
orming. De wijziging der opvattingen in heel
maakt het noodig zich opnieuw te oriënteeren
in politieke houding te bepalen. Men kan te-
de opleving van Azië meer dan ééne hou-
ding nemen. Engeland's optreden heeft veel
bloed gezet. Ongetwijfeld staat dat land er
Indië beter voor dan in China. Zoo zijn
wee scherp tegen elkaar staande houdingen:
vasthouden aan den ouden vorm; alles over-
aan den inboorling. Dit laatste is evenmin
gezien de Philippijnen en Mauritius, waar
ondergaat in de jacht naar uiterst voorbarige
heid. Er is een middenweg: geleidelijk wat meer
handen geven en tevens daarvoor verantwoor-
elijkheid opleggen. Dien weg gaan wij uit en de
aansluiting is daartoe de aangewezen me-
de. Men kan veel werk, met de verantwoorde-
heid daarvoor, aan de lokale organisaties over-
en vooral de zaken, welke speciaal de bevol-
raken. Volksonderwijs, volkscrediet, de zaken
den Inlandschen landbouw en den voorlich-
dienst, kortom alles wat uitsluitend de In-
sche huishouding betreft. Wat de veelbespro-
regentschapsraden betreft, het is zeker dat
regenten daarvoor zekere vrees koesteren. Men
dat zij veel kwaad kunnen stichten, omdat
Bestuur de verkiezingen niet in de hand heeft.
is ongetwijfeld juist; slechte elementen in die
kunnen veel kwaad stichten en het gezag
den regent ernstig schaden. Intusschen 's in
Java nog geen communist in deze Raden ge-
en. In elk geval kan men de gevolgen dezer ver-
angen eerst onder de oogen zien zoodra het
zich heeft vertoond. Het is uitgesloten dat
geëring de uitvoering der bestuurshervorming
nemen of willen remmen.

Het Emka-rubberbereidings procédé.

O. de Vries, directeur van het Centraal Rub-
roefstation te Buitenzorg, heeft te Weltevree-
een openbare voordracht over „bereidingswij-
van rubber van het z.g. Emka-procédé” met
demonstratie. De lezing werd door de Batavia-
radiovereeniging gebroadcast, waardoor de
bij die vereeniging aangesloten administrateurs
militair-geëmployeerden over heel Java het ge-
volgende konden volgen. De heeren Van der Mark
en Krenner zijn de patenthouders in de voornaam-
de landen. Het eerste gedeelte van de film toont
oude bereidingswijze; het tweede gedeelte geeft
beeld van het Emka-procédé. De opschriften
Neem wat latex; voeg er water bij; meng de
met water; voeg daaraan natrium-bisulfiet
en slotte nog azijnzuur voor de stolling (coa-
gulatie); nogmaals alles goed mengen; de latex is
reguleerd (rubberkoek); het restant water wordt
afgegoten; het verkregen coagulatum wordt dubbel
gewasht en vervolgens langs den rand eenvoudig
gedrukt, waarbij een kleine ruimte wordt uit-
gevoerd. Dit wordt vervolgens opgeblazen door een
pomp. Het weeke coagulatum zwelt en wordt gerekt
in een dun rubbervlies, waarbij de vorm kan wor-
de geregeld. Wanneer dit geschied is, wordt de
ballon voor het opgeblazen gesloten (d.w.z. een-
zijdig dichtgedrukt). De ballon wordt gedroogd en
in talkpoeder ingewreven. De inblaasopening
wordt afgeknipt, waarna de blaas inwendig wordt
geknepen. Men laat de lucht ontsnappen, de blaas
wordt opgeknepen en het Emka-vlies is gereed.
De Vries wees er op, dat de Emka-rubber rub-
ber uit gewoon coagulatum. Het is geen ingedroog-
de latex en wijkt niet af van de gewone crêpe of
de gewone wijze samengesteld. Het bijzondere van het
procédé zit in de vondst het coagulatum tot

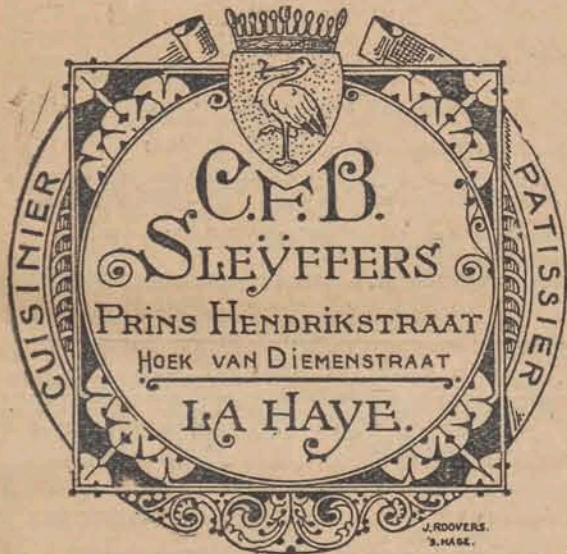
N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a
DEN HAAG

TELEPHOON
14427

Wenscht gij te ontvangen 1e kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op **14427**.

BRIEVENBUS -
PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclamedrukwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS-
HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel drukwerk in de bus, dat het aankijken niet waard is, dat telkens het heele zaakje dadelijk weggegooid wordt. Uw drukkosten, bezorgloon of porto, alles is dan óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukwerk rondgezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt? Zulk drukwerk krijgt U niet van knoeidrukkerijtjes en evenmin van Multiplicators, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

**KONINKLIJK ZOÖLOGISCH
BOTANISCH GENOOTSCHAP**

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
TELEFOON 11292 DEN HAAG

FIRMA SEGAAR

DEN HAAG

SPUI 213. TELEF. 12902
THOMSONLAAN 93. 33667

COMPLEETE MEUBILEERING
TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF

De communistische leider Ramaja werd eveneens gevat en in hechtenis gesteld en thans is de rust te Sawah Loento teruggekeerd.

De opsporing van de onruststokers wordt echter steeds voortgezet.

Vele personen kunnen zich zeker vereenigen met het stellen van de navolgende vragen:

1e. Is de jongste communistische beweging ter Westkust van Sumatra een gevolg van de zwakheid van het bestuur of is zij het gevolg van een handige actie van de communistische leiders, waarvan verscheidenen eene zekere opvoeding hebben genoten?

2e. Acht het bestuur nog niet den tijd gekomen om te laten blijken, dat het de communistische beweging tot in den wortel wil uitroeien?

3e. Ontvangt de roode beweging ter Westkust van Sumatra steun van elders?

4e. Zal de beweging zich in het jaar 1927 in nog sterkere mate dan in 1926 herhalen?

Het antwoord op die vragen is van zeer veel belang, omdat de algemeene wensch is dat aan den bestaanden drukkenden toestand een einde komt.

Het publiek zou gaarne zien dat het Bestuur op beschaafde wijze de communistische beweging onderdrukte en dat het de moeilijkheden, waarin de bevolking verkeert, onderzoekt.

In het vertrouwen dat het jaar 1927 vele goede veranderingen ter Westkust van Sumatra zal brengen en dat het Bestuur de roode beweging meester zal weten te blijven, eindigt de schrijver zijn overzicht.

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het jaar 1926.

(Slot).

Gelukkig weet het Chineesch publiek wel onderscheid te maken tusschen het kwade en het goede en leest men om die reden het door den heer Liem Koen Hian geleide nieuwsblad niet.

Het peil, waarop de lezers van de Chineesch-Maleische Pers staan, is over het algemeen te hoog en men verlangt kennis te nemen van waardevolle beschouwingen, in stede van smalende persoonlijke meeningen.

Het Chineesch-Maleisch journalistieke milieu is zeker nog verre van volmaakt, hoofdzakelijk omdat daarin zoovele personen van verschillende kwaliteit zijn opgenomen.

Zoolang hun levensbestaan niet verbetert en de Chineesch-Maleische journalist geldelijk zwak blijft staan, kan hij feitelijk niet onafhankelijk zijn.

De Chineesch-Maleische journalistiek kan de journalisten van den ouden stempel niet verwijderen en is, tengevolge van armoedige kennis, te zwak om waardevolle bijdragen te leveren, met het gevolg dat hetgeen geschreven wordt, zoo dikwijls in eene scheldpartij onttaardt.

Een werkelijk goed journalist moet deugdelijk zijn onderlegd in sociologie, politiek, economie en moet over veel algemeene kennis beschikken.

Levende in de Chineesche maatschappij moet hij leider zijn en alle stroomingen en gebreken in die samenleving, die het publiek belang raken, kunnen aanwijzen.

Ook is voor hem eene zeer belangrijke zaak dat hij eene vaste overtuiging heeft met betrekking tot het bestaan van eigen stam en op die hoogte is van de Chineesche geschiedenis, geographie en beschaving.

Daardoor wordt hij specialiteit.

De geschiedenis van de Chineesch-Maleische journalistiek wijst echter aan, dat vele Chineesch-Maleische journalisten geen sympathie gevoelen voor China en den Chineeschen stam en dat zij dientengevolge ook niet beschikken over de noodige vakkennis ten deze.

Het is geen zeldzaam feit, dat hij, zonder dit misschien zelf te weten, op China smaalt en dit land daardoor vernedert.

Aldus was, zegt de schrijver, de toestand van de Chineesch-Maleische Pers in Ned.-Indië in het jaar 1926, daarna de vraag stellende hoe het in datzelfde jaar gesteld was met het onderwijs der Chineezzen daar te lande.

Naar de meening van den schrijver heerscht er ten opzichte van het Chineesch onderwijs nog al te veel tweedracht en zijn verschillende scholen moeten worden opgeheven.

Wel heeft de Hak Boe Tjong Hwee vereeniging zich ingespannen om de onderwijstoestanden te verbeteren, doch zij heeft geen kracht kunnen ont-

ONZE VERGROOTINGEN NAAR OUDE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND
VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ
C. J. L. VERMEULEN
TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

plooien en de onderwijsleiders tot meerdere plichtbetrachting kunnen aanzetten.

Vooraf ter hoofdplaats Soerabaja was de stand ongunstig.

Het schijnt naar buiten of er niets is, doch de werkelijkheid bestaat bedekte gebrekkigheid.

En het Chineesche spreekwoord zegt dat staand water kwalijk gaat ruiken.

Noch het leerplan noch de plichtsvervulling leerkrachten worden nagegaan, terwijl dit toch hoort tot de taak der schoolcommissie.

De leden daarvan verstaan de Chineesche niet, terwijl zij, onbekend met de Chineesche schrijfsystemen en opgevoed in Westersche denkbeelden, dientengevolge niet in staat zijn leiding te geven aan en contróle uit te oefenen op het Chineesche onderwijs.

Het is misschien mogelijk dat Dr. Lie Ing en anderen in staat zijn die leiding op zich te nemen, doch dan is het nog de vraag of zij daartoe tijd beschikbaar hebben.

Het hoofdbestuur van de Tjong Hoa Hwee vereeniging te Soerabaja moge een en ander overdenken en tot besluit komen geen onderwijzers op de Chineesche scholen aan te stellen die niet berekend zijn voor hunne taak.

Met de beste wenschen voor het jaar 1927 digt de schrijver zijne beschouwingen.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht

De Indische Gids.

De Maart-afl. opent met een artikel van den H. Ch. G. J. van der Mandere naar aanleiding van de jaarverslagen van het Algemeen Syndicaat van Suikerfabrikanten op Java over 1924 en 1925.

De hoofdredacteur, George Nypels, besluit zijn in de vorige afl. aangevangen beschouwingen over Volkenbond, wapenbeperking en neutraliteit. Zijn betoog is in hoofdzaak gericht tegen hen, die het aanheffen van de nooit-meer-oorlog-leuze van beroepen op vermeenden invloed van den Schr. toont aan dat dit in theorie heel mooi is, maar in de practijk? Er zal nog heel wat moeten gebeuren eer het zoover is, dat de V.B. ten opzichte der verdesidee de internationale verhoudingen inderdaad beheerscht.

Dr. H. H. Juynboll vermeldt bijzonderheden omtrent eene vorstelijke lijkverbranding op Bali in het einde der 19e eeuw, zooals deze beschreven wordt in een verleden jaar verschenen Deensche boek van Aage Kramp: Mads Lange til Bali. Dr. J. meent dat eene overzetting in het Nederlandsch gewettigd is, omdat het van een ooggetuige afkomstige verhaal dier lijkverbranding, ook na al wat er over onderwerp sedert geschreven werd, nog historisch belang heeft.

De volgende bijdrage is getiteld: *Waarom Nieuw-Guinea-expeditie zoo overhaast werd opgevoerd*. Ze vormt een interessant slot op de reeks mededeelingen welke de lezers van de I. G. zoo de laatste jaren heeft gehouden van het verloop van eener expeditie, die om verschillende redenen onderwerp van voortdurende, scherpe critiek is geweest. Die critiek heeft zich o.a. ook niet onbetreft gelaten over het feit dat de expeditie zoo goed als totaal onvoorbereid is aangevangen, waarvan de schuld werd geworpen op het door de Regeering in den arm genomen „Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen”. Een ongenoomde nu in de I. G. met verrassende onthullingen, welke bedoeld Comité volkomen rehabiliteeren. De Amerikaanse Prof. Stirling, van wien het initiatief der onderneming uitging, had een jaar vóór zijn aankomst op Java, den officieel ten weg bewaard, aan de Ned. Regeering verzocht hem bij de Indische aan te bevelen en haar te vragen de noodige medewerking te willen verleenen voor de slagen van den tocht, hetgeen geschiedde. Toen evenwel de Prof. zich te Batavia aanmeldde schreef men daar van zijn voornemen niets te weten en was de verbazing van weerszijde groot. In Batavia zorg gelijke gewaarwordingen, alleen steeg de verbazing van Prof. St. ten top; hij toonde er wijzen dat de Ned. Regeering hem vergunning verleend om onderzoekingen op N. Guinea te doen en vond het uiterst vreemd dat Indië daarvan geheel onkundig zou zijn gebleven. Men begreep toen dat er iets niet in orde moest zijn, ging graven en nog eens graven in de paperassen en waarlijk, men vond het telegram uit Holland..... onder een lood-

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangestast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplank onnoodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen 5043
Het Ideaal voor de Tropen
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 13602
 Alle Staatwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

Nadat de ontvangst ervan bevestigd was, had men totaal vergeten er uitvoering aan te geven. De nonchalance van een ambtenaar zat de Regeering nu in een impasse; en om bespaard te blijven voor het droevig figuur dat ze tegenover Amerika in het algemeen en tegenover Prof. St. in bijzonder zou staan wanneer niet onmiddellijk sprake werd de begane fout zoo goed mogelijk te herstellen, werd de hulp van genoemd Comité inroepen, dat, na eenige aarzeling en onder zekere voorwaarden, bereid werd bevonden de Ind. Regeering uit de verlegenheid te helpen. Dat tengevolge van den spoed waarmede deze zaak toen werd afgehandeld niet alles is geregeld zooals het zou geweest zijn bij behoorlijken tijd van voorbereiding, is volkomen begrijpelijk.

Uit het bovenstaande — het is slechts een kort bericht van het merkwaardig stuk — blijkt reeds zwaarzaam hoe onbillijk de critiek is opgetreden tegenover het Comité voor Wetenschappelijke Ontzoekingen in den Ind. Archipel bij zijn noodloosingen bemoeiingen met de jongste Ned. expeditie op N. Guinea.

Wat verder den inhoud van de Maart-afl. betreft nog gewezen op het vervolg van Mr. J. J. van 't Hof's indrukken van de besprekingen over de laatste Indische begrotingsdebatten in de Tweede Kamer. — Overigens de vaste rubrieken: Revue van literatuur, enz. — Buitenland — Koloniale literatuur — Wetenschap, kunst en industrie.

Inter-Ocean.

De Dec.-afl. (uitmuntend door buitengewoon mooie afbeeldingen) opent met een bijdrage van Ir. L. Utermark over het Koloniaal Instituut te Amsterdam. — Mr. R. P. Anderson beschrijft zijne ervaringen van den Goenoeng Slamet op Java. — Dr. M. E. Reitsma-Brutel de la Rivière vraagt aandacht voor het aan natuurschoon zoo rijke land Sumatra, dat ze per auto van Medan naar Padang doorkruiste. — Myron Zobel vervolgt zijn artikel over Bali. — Verder nog eenige bijdragen welke niet op Ned.-Indië betrekking hebben.

N.B. Sedert het verschijnen dezer afl. is de hr. G. van der Kop, die zooveel heeft bijgedragen om Inter-Ocean tot bloei te brengen, als hoofdredacteur afgetreden.

Indië. Geïllustreerd Tijdschrift.

Inhoud van jaarg. 10, afl. 25 (2 Maart '27). Een ander uit Java's verre verleden, door C. Lekerkerker. (Vervolg: Madjapahit). — De Midden-Indiaroute (vervolg), door R. — Het vraagstuk van Java's bevolkingsaanwas, door Prof. Dr. A. W. van 't Hof (vervolg). — Ter illustratie van afl. Nr. bevat het een reeks mooie foto's met betrekking op de Padangsche Bovenlanden.

Oedaya.

Maart-afl. Titelplaat: Een ouderwetsch vervoermiddel in Indonesië (dogkar of dos-a-dos). — Door zelfvolmaking naar harmonische eenheid, door Noto Soeroto (met foto van besturen van verenigingen, aangesloten bij het Ned.-Ind. Verbond van Jongeren-organisaties). — Bij mijn kiekjes van Indische scholen, door L. H. C. Horsting. — Wat wij hoogen met onze kunstvoeringen, door Rn. M. Soeripto (met ill.). — De pénétration pacifique in den Oost-Indischen Archipel, door F. M. Gescher. — De machinale rijstpellerij een eisch des tijds, door Soedarso A. Amaloeidin. — De betekenis van het Wapen (ware het niet beter geweest te spreken van „insigne“) van het Nederlandsch-Indonesisch Verbond, uiteengezet door het Hoofdbestuur (met afb.).

Zending en Missie.

De Banier. 20 Jan. '27. Schetsen uit het leven van Ludwig Engwer Nommensen, den Apostel der Katakters (vervolg), door J. H. Hemmers. (Zie ook het Nr. van 27 Jan.). — De opening van de theologische school te Malang, door v. D.

Onze Missiën in Oost- en West-Indië. Expeditie naar de Boven-Kutari (Suriname). Interview van Prof. Stahel. — De sociëteit van Jezus in de Missie in Oost-Azië, door S. Kalf.

Zendingstijdschrift De Opwekker. Jan. '27. Kanttekeningen op de (Inlandsche) pers, door Dr. H. Kraemer. — De Islam in Afrika (vervolg), door Dr. W. R. Muller. — In de rubriek „Boekbespreking“ wordt de aandacht gevestigd op een nieuw zendingsorgaan, sedert Jan. te Weltevreden verschijnend, n.l.: „Onze Ziekenhuisbode“. De inhoud heeft uitsluitend betrekking op den medischen

Twee Dames, een eigen ruim huis in grooten tuin bewonend, zouden daarvan gaarne een gedeelte

GEMEUBELD OF ONGEMEUBELD VERHUREN.

Adres: Dames VAN DEN BROEK, Aalst bij Eindhoven.

zendingsarbeid der samenwerkende Zendingcorporaties.

De Katholieke Missiën. Maart '27. Rond mijn statie, door Pr. G. Schoorlemmer, missionaris te Badjoewa (West-Flores), (met, ook uit ethnografisch oogpunt, interessante illustraties). — Uit de wijde Wereld-Missie: Java-Sumatra.

De Zendingbode. Febr. '27. Iets over de eerste Evangelieprediking op Tanimbar (en Babar), door M. de Koning. — Reisindrukken uit Koepang, door R. van Alphen.

Het Zendingblad. Maart '27. Een Avondmaalsviering te Kalaskassen, door D. Louwerier. (met ill.). — De Manokwari-Gemeente, door F. J. Jens. — Nederlandsche Zendingsschool (Bepalingen omtrent toelating, enz.). — De Hindoes in Suriname, door R. Karsten (met ill.).

Het Nederlandsche Zeewezen.

In Nr. 9 schrijft „Mardijker“ een artikel over Ziektenzorg op de schepen van de Oost-Indische Compagnie, waarmede het meer dan treurig gesteld was. Een paar gevallen zullen wel voldoende zijn ter illustratie. De „Delft“ had 300 zieken aan „koortzen met rotting“, waarschijnlijk typhus, en de epidemie was over, toen iedereen, niemand uitgezonderd, de ziekte gehad had. Het „Kasteel van Woerden“ verloor 240 van de 280 man, en kwam met zes of zeven gezonde manschappen in Calcutta aan, de „Zuid-Beveland“ had 217 dooden, enz. Tusschen 1770—1774 stierven, vóórdat men aan de Kaap kwam, op 17 schepen 2362 man! Op de in de jaren 1766—1768 in Indië aangekomen schepen waren 2529 sterfgevallen voorgekomen en waren 2974 personen „impotent“ (ziek) in het Binnen- en Buitenhospitaal, een passantenhuis voor den dood, opgenomen.

Aan de zieken werd extra-voeding toegestaan, die echter veelal, vooral als de reis wat lang had geduurd, niet voorhanden was; meestal waren zij dan aangewezen op versnaperingen die ze „grijpen en vangen“ konden. En te vangen viel er aan boord niet veel meer dan ... ratten.

Smakelijk vertelt schr., dat de gevangen ratten den kop, den staart en de pooten werden afgesneden en het ingewand er uit gehaald, daarna werden ze gevild en 's nachts in het want gehangen, vervolgens met water, rijst, wijn, suiker en specerijen gekookt en in de pan gebraden en zoo aan de zieken tot verkwikking gegeven „en smaakten goed, alsoo sy in lange geen verversching gehad hadden“.

Tusschen de gebraden rat van 1750 en het wild uit de vrieskamer van tegenwoordig is wel eenig verschil!

Algemeen Landbouwweekblad van Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 31 (29 Jan.). Over de samenstelling van eenige op verschillende wijzen bereide thee-extracten. — Enkele beschouwingen over het bemesten van onze meerjarige cultures (vervolg), door Dr. A. W. K. de Jong. — Werkwijze en inrichting voor het mechanisch reinigen van vezelbundels, verkregen door het ontvlezen en drogen van de bladeren van agaven of andere vezelige planten. — Wat er alzoo gezegd wordt (over Indië) in ons Hollandsch Parlement. — De ontwikkeling van onze cultures (vervolg).

De Indische Mercuur.

No. 10 (9 Maart). E. P. Westerveld. Algemeen Secretaris Kon. Ver. Koloniaal Instituut (met portret). — Het vulkanisme in den Nederlandsch-Indischen Archipel. Lezing, door Dr. G. L. L. Kemmerling. — De wereldvoorraad van cacao. — Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het 3e kwartaal van 1926. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige wekelijkse rubrieken. De afd. Handelsmus. van het Kol. Instituut geeft recente literatuur over cacao, kina, koffie, suiker, tabak, thee.

De West-Indische Gids.

De Maart-afl. opent met een artikel van den hr. J. van Ettinger over de stichting (in 1828) van de Curaçaosche Bank. — De hr. C. K. Kesler levert een bijdrage: Amsterdamsche bankiers en de West in de 18e eeuw, waaruit o.m. te leeren valt, dat in genoemden tijd het Nederlandsche kapitaal heel wat minder afkeerig was dan thans om Suriname uit het moeras te helpen. — Een derde historische bijdrage, van den hr. S. Kalf, handelt over Peter Stuyvesant, den laatsten gouverneur van de voormalige kolonie Nieuw Nederland, en directeur van Curaçao van 1643—1647. — Ten besluite een Bibliographie.

Aan de Leden van „Oost en West“

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad“ is, dit behoeft geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1o. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2o. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

SCHOENMAKER BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenschere. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

KANTOOR-DRUKMACHINES.

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE

HOFLEVERANCIER OPGERICHT No. 1875
 KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN
 TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN

RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
 VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunstdrukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG - NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

TE KOOP VILLA'S GEBOUWD

aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW

aan den Waalsdorperweg, van Voorschoten aan.

VILLA'S NOG TE BOUWEN

van Bepwaerderweg, van Maudricstraat, van Ammerslaan.

Prijzen van f 10.000 tot f 50.000. Bouw 1e klas.

Alle inlichtingen te bekomen:

J. v. GEMERT & Zn. (Tel. 35350, Valkenboschk. 277, Tel. 35437, Herschelstraat 19.)

Dr. RABINDRANATH TAGORE

Het Centrum der Indische Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N. V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

AANLEGGEN VAN TUINEN

J. M. HERMANS

v. TUYLLSTRAAT 3 - VOORBURG

De Indische Verlofganger.

Het Nr. van 11 Maart bevat o.m.: Suriname 260 jaar Nederlandsch, door Fr. Oudschans Dentz (schr. vraagt vooral de aandacht voor hem, die in 1667 Suriname op de Engelschen veroverde, n.l. Abraham Crijnsen). — Java en de Javanen van voorheen. Historische schets, door A. Werumés Buning. — Indische curiosa. Koeda kèpang („stokpaardjes”, welke behooren tot de uitrusting van een volledigen onderwetschen bruiloftsoptocht op Java).

Het wegvraagstuk in Indië en de economische vraagstukken daarmee samenhangend, door van Citters (vervolg). (De Indische Post, 29 Jan. '27).

Oude impressies uit Zuid-Celebes, door Fakir. (Vervolg: Criminaliteit op Celebes). (Eigen Haard, 5 Maart '27).

De beruchte Panglongs (d. z. door Chineezee behoorde hout-ondernemingen in de afd. Bengkalis, Oostk. van Sumatra), door M. O. W. (met ill.). (Eigen Haard, 5 Maart '27).

Overzicht van de Inlandsche en Maleisch-Chineesche pers. No. 6, 5 Febr. '27. (Bureau voor de Volkslectuur te Weltevreden).

Jaaroverzicht van den in- en uitvoer van Nederl.-Indië gedurende het jaar 1925. Deel IIb. Buitengewesten. (Mededeeling No. 39 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek te Weltevreden).

Overzicht van de productenmarkt op Java en Madoera gedurende het 4e kwartaal van 1926 (vervolg). — De markt voor enkele invoerartikelen op Java en Madoera gedurende het 4e kwartaal van 1926. (Korte Berichten, 4 Febr. '27).

Het recht van vereeniging en vergadering der Indonesiërs, door Mr. Sunario. (Critische beschouwing over de thans daaromtrent geldende bepalingen). Uitgegeven door Perhimpoenan Hakim Indonesia te Leiden.

Onze taal in Indië, door A. van de Ven (naar aanleiding van Dr. G. J. Nieuwenhuis: Bronnenboek over het nieuwe taalonderwijs in Indië). (Den Gulden Winckel, 20 Febr. '27).

Over Javaansche geneeskunst, door S. Kalf. (Ons Eigen Tijdschrift, Maart '27).

Suriname.

„De West” van 4 Febr. schrijft:

„Oliewinning: De heer J. Musset, die als afgevaardigde van een Amerikaansch bankiersconsortium hier eenige weken heeft rondgekeken, vertrekt de volgende week per Fransche mail, via Cayenne, naar Brazilië, waar hij ongeveer vier maanden denkt te vertoeven. Hij reist verschillende landen af, om na te gaan waar de voorwaarden het gunstigst zijn voor kapitaalbelegging in de cultuur van olie-leverende palmen. Zijn bedoeling is niet om het product te winnen in het bosch, maar om plantages voor dit doel aan te leggen” . . .

„Een ander consortium in de kolonie is al een stap verder op dit gebied. Onlangs is hier opgericht de Dutch Guiana Oil Extraction Company, onder leiding van den heer Ch. C. Boll, die een half jaar geleden uitkwam, met den heer H. F. Schöne-mann. De heeren hebben een verkenning ondernomen in het Corantijngebied naar oliepalmen en het resultaat daarvan schijnt gunstig te zijn geweest. Het besluit is genomen om de exploitatie ter hand te nemen.

De opzichter Rogali, thans in dienst van het boschwezen, is, voorloopig voor den tijd van drie maanden, ter beschikking gesteld van genoemde maatschappij, met vooruitzicht eventueel voor goed in haren dienst over te gaan. De heer Boll, die thans weder in de Vereenigde Staten vertoef, zal hier terugkeeren om vast te stellen welke machines voor het bedrijf zullen worden ingevoerd.

Achter deze combinatie zit de bekende Emery Candle Company, een oud handelshuis in Cincinnati, die groote belangen heeft bij de palm-oliewinning in West-Afrika.”

Naar „De West” verneemt is het thans zeker, dat spoedig een aanvang zal worden gemaakt met de exploitatie van bauxiet op het plaatsje Ongelijk, aan de Para (Suriname). Men weet, zegt het blad, dat de stappen voor de stichting van dit nieuwe bauxietbedrijf zijn uitgegaan van den heer E. B.

Leden van O. en W., eet steeds

KLINK'S FIJNE BELEGDE

BROODJES

Aanbevelend, W. F. KLINK,
 Wag. straat 109a - Den Haag - Tel. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd.

Fairweather, die onlangs in West-Indië uit de Vereenigde Staten terugkeerde.

Dat zijn allen weer Amerikaansche ondernemingen. Waar blijft het Nederlandsch kapitaal?

Wijziging van de arbeidsverordening. De Gouverneur heeft een nadere wijziging voorgesteld van het nieuwe artikel 67, waardoor dit artikel thans zal luiden:

„Tenzij de huurder en de arbeider anders overeenkomen is deze verordening mede niet van toepassing op overeenkomsten, als bedoeld in artikel 1, aangegaan ten behoeve van het onderzoek naar de aanwezigheid van houtsoorten alsmede van de ontginning of exploitatie daarvan, met dien verstande evenwel, dat steeds het bepaalde bij eerste en tweede lid van artikel 37 — voor zover het betreft ziekte of lichamelijk letsel gedurende de dienstverrichting ontstaan — en bij artikel 38 dezer verordening van kracht blijft, voorts de bij deze bepalingen als wettelijk hem opgelegde verplichtingen blijven gelden en te dien aanzien het bepaalde bij artikel 66 dezer verordening van overeenkomstige toepassing is”.

In hun eindverslag ter zake verklaren de Staten in te stemmen met bovenbedoeld voorstel, waardoor, behoudens andere overeenkomst tusschen partijen, voor het houtbedrijf in het algemeen de bepalingen der Arbeidsverordening niet toepasselijk zullen zijn.

Met het bestuur was men eveneens van meening dat het noodzakelijk is de verplichtingen van den werkgever bij en met het oog op ziekte of lichamelijk letsel van den werknemer ook in het houtbedrijf onverzwakt doen gelden en derhalve het 1ste en het 2de lid van artikel 37, alsmede art. 38 der Arbeidsverordening voor overeenkomsten in het houtbedrijf uitdrukkelijk te handhaven.

Verschillende leden gaven in overweging het denkbeeld om het nieuw toe te voegen artikel 67 aan te vullen in dien zin, dat ook ten behoeve van de bedrijven, waarin arbeid verricht wordt op in eigendom — waaronder ook te verstaan allodial eigendom en erfelijk bezit — uitgegeven terreinen en waarin te werk gesteld worden arbeiders, die daadwerkelijk behooren tot de op of nabij de plaats van het bedrijf duurzaam gevestigde bevolkingsgroepen, aan partijen vrijheid zal worden gelaten om desgewenscht van de bepalingen der Arbeidsverordening af te wijken.

Tweede Kamer. Surinaamsche spoorweglening. Volgens het verslag van de commissie van rapporteurs inzake het wetsontwerp tot verlenging van den termijn der opschorting van de betaling van rente en aflossing der Surinaamsche spoorweglening stelden vele leden de vraag, waarom dit wetsontwerp eerst 15 December j.l. werd ingediend, hoewel de termijn, gedurende welke de verplichting tot betaling van de hierbedoelde rente en aflossing werd opgeschort, reeds 1 Januari 1926 was verstreken.

De hier aan het woord zijnde leden konden zich in de gegeven omstandigheden met de voorgestelde verlenging wel vereenigen. Andere leden stelden de vraag of niet door deze lening ook administratief geheel voor rekening van Nederland te nemen, vermindering van administratiekosten zou kunnen worden bereikt.

Volgens een nota van den minister van Koloniën naar aanleiding van dit verslag, is de ter sprake gebrachte verdraging van de indiening van het wetsontwerp hieraan toe te schrijven, dat, in verband met de vraag, welke nadere regeling zou dienen te worden voorgesteld, met den minister van financiën tijdroovende gedachtenwisselingen hebben moeten plaats vinden.

Het verzoek om voor het ten aanzien van Suriname te voeren economisch en financieel regeringsbeleid een afdoende regeling van de financiën op te nemen, zal de minister gaarne in het oog houden.

In het verslag, betreffende het wetsontwerp tot uitbreiding van de toepasselijkheid der Wet van 10 Febr. 1910 tot de bevolking van Suriname en van Curaçao, stellen vele leden de vraag of het niet gewenscht is, dat de wetgeving op het Nederlandschap, het onderdaanschap en het ingezetenschap in haar geheel worde herzien. Zulk een regeling ter hand te nemen, ware huns inziens

ANAF HEDEN EXPOSITIE VAN VOORJAARS EN ZOMERHOEDEN

IN ALLE MATEN

5029

BELEEFD TOT EEN BEZOEK UITNOODIGEND,

MAISON DE RUIT V. D. WAAG

W. DE BOURBONSTRAAT 27 - DEN HAAG

uitstek in overeenstemming met den aard van
tegenwoordige Kabinet.

In de Maartaflevering van het „Tijdschrift voor
Economische Geographie” bespreekt de heer N. W.
Brouwer Suriname's herstel en noemt verkeers-
ontwikkeling van primair belang voor den econo-
mischen opbouw van het land.

Bij sluit zich in vele opzichten aan bij de voor-
stellen van den Ondernemersraad voor Suriname.
Men moet aansturen op een algemeen her-
bouw, volgens een nieuw sociaal-economisch plan.
Suriname een vaste economische positie in de
wereldhuishouding te geven moet de economische
voor den algeheelen herbouw gelegd worden,
de landbouw de hoofdkracht der kolonie
zal de groote landbouw de motor moeten zijn.
Vestiging van den grooten landbouw is slechts

de vorming van een zelfstandige Surinaamsche
economie is afhankelijk van de kolonisatie en
moet doel zijn voor deze kolonie. Om den
herbouw te doen slagen, moet de productie op-
gevoerd worden. Klimaat en bodem zijn hiervoor
gunstig, het wereldverkeer echter is minder gun-
stig voor den afzet, daar Paramaribo is gelegen
op de Midden-Atlantische verkeersroute.
Maar toch is dit niet de hoofdzaak en de ligging
van Suriname ook wel voordeelen. Met het bin-
nlandsche verkeerswezen van Suriname is het
noodig gesteld, zooals schrijver aantoonde. Het
noodig een Surinaamsch verkeersge-
bedrijf te scheppen. Daardoor alleen kan het land
economisch ontsloten worden. Het tegenwoordig
aan wege handiaapt den kleinen land-
bouw; de vorming van een oconomisch gerecht-
vaardigd markt ontbreekt. Ook zal een verbeter-
ing van de haveninrichting noodig zijn; misschien kan
Paramaribo dan een overscheep haven voor Vene-
zuela worden.

Wet vorenstaande is ontleend aan de „N. R. Ct.”.
Wij hebben wij het tijdschrift nog niet kunnen

De Zandvoort heeft de kerkeraad der Ned. Ge-
meente den wensch uitgesproken, dat de in het
landelijke kerkverband levende Kerken zich zul-
den toeleggen op de Zending in Suriname, waar
het verband met de maatschappelijke opheffing een
noodig Zendingsterrein kan worden verwacht.

In de Maartaflevering van het „Tijdschrift van
de Koninklijk Aardrijkskundig Genootschap” het
verslag van het verslag van de expeditie-Stahel
naar het Wilhelmina-gebergte.

Wij ontleenen daaraan het volgende:
13 Sept. „Daar waar de oostenlijkste arm
van de New River in de Corantijn uitmondt, vormt
een flinken val, en het is mij daarom niet recht
vaardig, hoe het mogelijk is dat Schomburgk ten
minste dezen eersten arm van de New River over
het hoofd heeft gezien, iets wat later tusschen de
halooze eilandjes heel goed te begrijpen is.

Op 16 September wordt voor het eerst hier
aan de New River de parallelmeting der stroom-
verricht. Nauwelijks zijn wij met het werk
aan en heeft de berekening 152 ton water per
seconde opgeleverd, of”, enz.

18 Sept. „Wij keeren van morgen terug naar de
monding van de New River en kort na onze aan-
komst arriveert ook de Kolonel met IJerman. De
stroomsterkte van de New River is gemiddeld 277
ton per sec., die van de Boven-Corantijn 153 ton.
De New River vervoerde dus op 16 en 17 Septem-
ber 1926 één en driekwart maal zooveel water
als de Boven-Corantijn: de Boven-Corantijn is een
nauwelijks zijarm, de New River echter is de hoofd-
stroom.”

Bij het verslag is gevoegd een teekening voor-
stellende het dwarsprofiel van de Koeroeni en de
verrichting der stroomsterkte.

Wij vragen ons af waarom een dergelijk profiel
niet is gegeven van de New River.

DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking
rekenen om het ledental onzer
vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts één
aanbod introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat
sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van
het werkelijk streven naar verhooging van den bloei
van „Oost en West”.

FIRMA H. MOLIER

BOEKBINDERIJ EN
LINIËERINRICHTING
HOUTMARKT 28-30

'S-GRAVENHAGE :: TELEF. 10704

Curaçao.

Belastingwezen.

De ondervoorzitter van den Kolonialen Raad
heeft in de zitting van 17 Januari l.l. zijn inderdaad
oorspronkelijke denkbeelden over vereenvoudiging
van het belastingstelsel uiteengezet. Wij laten die
hier volgen:

„Zoo zal bij eene organisatie der belastingkohen-
ren, die voor dezelfde personen doorlopend het-
zelfde volgnummer behoudt, van moeite en tijd-
verlies voor het uitschrijven der rekeningen geen
sprake meer kunnen zijn. In alle kantoren worden
tegenwoordig pasta's of machines gebruikt, die toe-
laten zelfs tot twintig duidelijke exemplaren te ma-
ken van het geschrevene. Er is geen bezwaar om
voor zegge vijf jaar de rekeningen van de ingezete-
nen op te maken met openlating van cijfers alleen,
die aan verandering onderhevig zijn. Telken jare
worden dan alleen die cijfers aangevuld volgens de
alsdan vastgestelde kohieren en worden de uitge-
vallen belastingbetalenden uitgeschakeld, de nieuw
aangeslagene aangevuld.

Doch ons heel belastingstelsel heeft een flinke
schoonmaak nodig; het heeft te veel tijdroovende
details of rompslomp. Neem maar een rekening van
de gebruiksbelasting in uw handen.

De hoofdbron dier belasting is: Huurwaarde; ik
vraag mij af, waarom die niet samengevoegd kan
worden bij de Grondbelasting om te worden inge-
vorderd van den grondeigenaar, die bij het innen
van zijn huurpenningen tevens het hem aangesla-
gen bedrag kan invorderen. Feitelijk kunnen die
twee belastingen geheel in elkander opgaan en door
een kleine verhooging van de percentage van de
grondbelasting de koloniale kas de inkomsten wor-
den verzekerd, die zij uit die bron heeft. Voorts
komt op de rekening voor: Paarden; wij zullen
daarbij niet stilstaan. Er komen op Curaçao weinig
paarden meer voor.

Wij zien dan automobielen en rijwielen. Door
een belasting bij den invoer voor consumptie op
brandolie, die dan beperkt blijft tot twee invoerders,
die de belasting in hun verkoopprijs kunnen doen
opnemen, vervalt al dadelijk de last, die men ten
deze heeft. Traprijwielen kunnen gerust worden
vrijgesteld.

Voor de inkomsten door aanslag van Piano's en
Orgels is wel, indien speciaal noodig, een regeling
te treffen bij wijziging van het tegenwoordig
systeem, die de koloniale kas teruggeeft, wat ze te
kort doet.

De belasting op Electrisch licht moet van den
concessionaris worden ingevorderd; deze kan met
toestemming van het Bestuur zijn prijs van licht
daarmede verhoogen. Voor hem is het geen moeite,
hij moet toch zijn rekeningen uitschrijven.

Bij de Inspectie der Belastingen wordt ook al te
veel gedetailleerd; men zal daar veel nuttige veran-
deringen kunnen aanbrengen.

Ik wil alleen wijzen op de zoogenaamde rekenin-
gen voor dienstverleeningen die uitgeschreven wor-
den per man per „uur” werk. Men kan gerust dit
systeem laten varen en de schepen een taks per dag
en per nacht laten betalen, die dan op de rekenin-
gen van loodsgelden worden gesteld en tegelijk daarmede
wordt betaald. De berekening van dienstver-
leening heeft thans een zoodanigen omvang gene-
men, dat het reeds tot de havenrechten gaat be-
hooren.

Ik heb mij dikwijls afgevraagd, of het nut van
scheiding der accijnsbelasting op sterke dranken
van inkomende rechten wel zóó groot is, dat die
moet worden gehandhaafd. Misschien is door sa-
mensmelting der twee belastingen ook al eene vere-
envoudiging te bereiken.

Ik ril en beef, als ik denk aan de comptabiliteit
die de landstelefoon met zich slepen zal. Is er geen
mogelijkheid, deze vraag komt dikwijls bij mij op,
om de telefonen te verhuren, niet aan de bewoners
of bezitters van gebouwen of perceelen, maar aan
de eigenaren daarvan en de rekeningen uit te schrij-
ven op de rekeningen voor de Grondbelasting? De
kleine veranderingen, die in den loop van een jaar
voorzaken, kunnen in het daaropvolgend belasting-
jaar worden goedge maakt.”

Scheepvaart.

Ook hier klachten. In de vergadering van den
Kolonialen Raad van 17 Januari l.l. zei de heer
Perret Gentil:

„Bij de behandeling van onze begroting voor

M. A. J. LINNEWEEVER
WESTEINDE 32A - DEN HAAG
OPGERICHT 1827 TELEFOON 15551
LEVERANCIER VAN H.M. DE KONINGIN

Luxe en Orthopaedisch Schoeisel

Bij kleeding van elegante coupe en pasvorm behoort
een maatschoen in fijne snit en tint, naar den individu-
eelen voetvorm.

Uw loopwijze wordt beheerscht door Uw schoeisel.

GROOTE KEUZE EN
BILLIJKE PRIJZEN
VOOR
OMLIJSTINGEN
KEURIGÉ AFWERK.
KUNSTBEELDJS

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9-12 10733
ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-
Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke
Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor
verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge,
Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter
en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester
Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas,
Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur,
Stoker centrale verwarming, Knecht van
de apotheek en ander Personeel voor Zieken-
en Weeshuizen, waaronder ook gediplo-
meerde Verplegers, Controleurs en Wakers
voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra-
fisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder
geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten
Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan-
vragen om personeel, zoowel hier te lande als in
Ned. Oost- en West-Indië.

Volharding voert tot doel

Adverteer voordurend

NEDERLANDSCHE HANDEL = MAATSCHAPPIJ AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal / 80,000,000.-
Statutaire Reserve 21,117,340.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transterten.
— Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en
Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Depositos'.
— Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. —
Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten
Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor
grote administraties.

TAAMS & KEYSER

BANKASTRAAT 10, Den Haag - Tel. 17164, 10387

KEYSER & Co.

P. C. HOOFSTRAAT 24
Amsterdam - Tel. 21729

Behandelen alle Effectenzaken, geven
inlichtingen over Courante en
Incourante Fondsen

REKENING-COURANT COUPONS

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken

Safe-Inrichting

SNELLE OPLEIDING VOOR DE PRACTIJK-DIPLOMA'S BOEKHOUDEN

Speciaal voor Indische
Verlofgangers

Spedopleiding in 6 à 9 maanden

Twee uur les p. week. Lesgeld f 20.- p. mnd.

J. W. AUDIER Jzn.

Gediplomeerd Accountant
Leeraar M.O. Boekhouden

Achterom 68 Telefoon 16423

(één huis vanaf de Passage)

'S-GRAVENHAGE

P. DE KAT ANGELINO MOEDRA'S OP BALI MET 60 TEEKENINGEN VAN TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. 19.- geb. in geh. linnen f 11.50

„Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelve geteekend. Met
goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha priesters als in die
van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend,
van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van
het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
S (N. Rott. Cft.)

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA", Den Haag

Wissel In- en Verkoop
Credietbrieven
Telegrafische
Uitbetalingen

Hollandsche Bank voor West-Indië

Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290
CURAÇAO CARACAS VENEZUELA

Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië,
Venezuela, Columbia en Midden-Amerika.

Incasseeringen
Handelsinformatie
Rembours- en
Document.-Crediet

het jaar 1926, nu bijna twee jaar geleden, heb ik
mij veroorloofd te spreken over den toestand van
onze haven en over ons havenverkeer.

Sedert dien tijd is het verkeer in onze haven
steeds blijven toenemen, zoo zelfs dat men er toe
overging vergelijkingen te maken tusschen de „ton-
nage" der schepen die onze haven in de laatste twee
jaren zijn binnengeloopen, met die welke geduren-
de hetzelfde tijdperk andere vooraanstaande we-
reldhavens hebben bezocht.

Dit alles is zeer mooi, Mijnheer de Voorzitter,
maar ongelukkigerwijze is gedurende dienzelfden
tijd niets hoegenaamd gedaan geworden om onze
haven te verbeteren om haar in staat te stellen aan
dit meerdere verkeer de gewenschte veiligheid te
verzekeren, en waarop ik meen dat de scheepvaart
alle aanspraak heeft.

Wel is waar heeft men plannen gemaakt voor
de verbetering van de Handelskade en voor den
aanbouw in het Waaigat van een aanlegplaats voor
zeilschepen, werken waarmee ik vertrouw dat heel
spoedig een begin zal worden gemaakt; maar van
een werkelijke verbetering van de haven zelf, in
het bijzonder van de verbreding van den haven-
mond of van de vaargeul, daarvan en van andere
werken indertijd door mij genoemd, is niets tot
stand gekomen; zelfs heb ik niet gehoord of door
het Bestuur plannen gemaakt worden om in de
naaste toekomst hierin te voorzien.

Verleden week strandden bij het binnenkomen
van onze haven de volgende schepen:

op 9 Januari het stoomschip „Maracaibo",
op 10 Januari het stoomschip „St. Raphael",
op 12 Januari het stoomschip „Consul Horn",
en op 13 Januari de bark „Pilar Maria".

Gelukkig konden al deze schepen zondere ver-
dere ongeelukken weder vlot gemaakt worden, of-
schoon de „Pilar Maria" tamelijk beschadigd werd.

Deze zijn alle betrekkelijk kleine schepen, maar
als zelfs kleine schepen bij het binnenkomen van
onze haven gevaar loopen, spreekt het vanzelf dat
grootere schepen nog meer blootgesteld zijn, en dat
de kapiteins en eigenaars van zulke schepen hui-
verig zullen zijn hunne schepen onze haven te laten
aandoen.

Natuurlijk kan men hetgeen verleden week ge-
beurd is als iets buitengewoons beschouwen, daar
iets dergelijks tot nog toe zich nooit heeft voorge-
daan met dergelijke kleine schepen (het is hier
mijne bedoeling niet hoegenaamd ook den minsten
blaam te werpen op onze loodsers), maar het ge-
beurde moet in elk geval eene les voor ons zijn, en
dient ons er van te overtuigen dat wij de vereisch-
te verbeteringen aan onzen havenmond niet langer
kunnen of moeten uitstellen, indien wij wenschen
haar goeden naam te blijven handhaven en een ver-
dere toename van het verkeer willen blijven aan-
moedigen. Zooals gezegd, Mijnheer de Voorzitter,
is van deze verbeteringen de meest dringende de
verbreding van den havenmond en van de vaar-
geul. Dit, Mijnheer de Voorzitter, is onontbeerlijk
voor ons havenbedrijf, en het ware te wenschen
dat het Bestuur onmiddellijk zijn aandacht hieraan
schonk."

De *Amigoe* van den 22sten d.a.v. schreef naar
aanleiding van de vier strandingen in vijf dagen
en hetgeen de heer Perret Gentil gezegd had:

„De heer Perret verklaarde dat het niet in zijn
bedoeling lag om hoegenaamd ook maar den min-
sten blaam te werpen op onze loodsers.

Neen, dat niet; maar dat er iets aan onzen loods-
dienst of aan de leiding ervan ontbreekt, is o.i. in
de laatste weken toch wel duidelijk geworden.

Wij stellen maar enkele vragen.
Hoe is het mogelijk dat verschillende veel groo-
tere schepen goed binnenkwamen, terwijl de vier
gemelde betrekkelijk maar kleine schepen gevaar
geloopen hebben?

Hoe komt het, dat 't in de laatste weken her-
haaldelijk is voorgekomen, dat stoomschepen soms
uren lang voor onze haven moesten op en neer
kruisen, alvorens er gelegenheid bestond om bin-
nen te komen?

Gebrek aan loodsbooten, ja. Wij weten dat er op
't oogenblik van de vier loodsbooten drie op het Rif
ter reparatie liggen. Maar zou niet aan gebrek aan
toezicht op het onderhoud dier booten en haar ma-
chines de schuld ervan zijn, dat zij telkens, of-
schoon nog betrekkelijk nieuw, moeten gerepareerd
worden?

En de „Galicia", die op 't punt van binnen te ko-
men, de brug voor z'n neus zag dichtgaan, zoodat hij
verplicht was in den mond der haven het anker

uit te gooien, met 't gevolg, dat bij het weder
halen er van de telegraafkabel werd stuk getre-
ken en het schip zijn anker verloor?

Bij goede leiding van het loodswezen moest
iets toch niet mogelijk kunnen zijn.

Nu weten wij wel, dat het seinwezen onder
Dep. van Openbare Werken behoort. Maar ook
is o.i. een fout. Dat hoort bij 't loodswezen en
niet bij O. W., even goed als het toezicht op
open- en dichtgaan van de brug.

Als er ooit een goede leiding van het haven-
loodswezen, en dus een havenmeester, die de
loodsdiensten verricht, maar de leiding en het
toezicht op het geheele havenbedrijf heeft, noodig
dan is het zeker nu.

Intusschen is het gebeurde van de laatste
aanleiding geworden dat alle Agenten van Schip-
vaartmaatschappijen alhier en... dagen geleden
een vergadering belegd hebben, om de hoogst on-
vredigende wijze waarop thans de haven- en
dienst wordt uitgevoerd, te bespreken.

Naar wij vernemen is het resultaat van deze
vergadering geweest, dat er door de Agenten een
kest aan Z. E. den Gouverneur is gezonden."

Uit den Verren Vreemde.

Het Heilige Land der Mahomedanen.

Eenige berichten van den laatsten tijd geven
aanleiding weer eens voor aansluiting te zorgen
hetgeen wij vroeger over Hedchas en het heilige
land der Mahomedanen mededeelden.

Het aantal bedevaartgangers, dat uit Java
Mekka gaat, is dit jaar groot, en van Medan
gaan per Nederland, Rotterdamsche Lloyd
Oceaan vijf maal zooveel pelgrims als ten
jare. Dit wordt als gevolg beschouwd van de
haalde rubbervoorraden; de passagekosten
Djeddah bedragen ruim f 200.—, daar komt
nog heel wat bij. Alleen te Medan waren al ongeveer
1500 liefhebbers ingeschreven, meerendeels
afkomstig van de rubberlanden en Atjeh.

Als andere uiting van actueele belangstel-
van N.-I. voor het heilige land, kan de aan-
gelden, op het in Januari gehouden Al islam
gres te Pekalongan (waaraan in de rubriek „Uit
Europeesche pers" van ons weekblad reeds
tendheid is gegeven) gevraagd voor de daar
schende toestanden. De congresleider, de
Tjokroaminoto, die inde gelegenheid is ge-
zich persoonlijk te overtuigen van de in
heerschende toestanden, kon aan de tegenwoor-
regering van Ibn Saoud, wat het verzekeren
de veiligheid betreft, alle eer geven, ook wat
naleving van den godsdienst overeenkomstig
ware Islamleer aangaat, kon hij de meest ge-
stellende verzekering geven.

Veel pelgrims uit Indië, verbeterde toestan-
in Hedchas, zoo kan men deze mededeelingen
samenvatten. Maar er is toch wel meer in-
sants in verband hiermede te zeggen.

Door de officieele erkenning van Ibn Saoud
krachtige persoonlijkheid, als koning van
chas, door de reis van diens zoon Emir F
naar de hoofdplaatsen der Europeesche staten
aan zijn land door groote belangen verbonden
w.o. Nederland, is voor de betrekkingen van
buitenland met de nieuwe regering een ru-
tijdperk ingetreden dan in lange gekend we-

Voor de Nederlandsche onderdanen onder
pelgrims is den 19en Juni 1926 te Parijs een
eenkomst gesloten tusschen de Nederlandsche
geering en die van Groot-Brittannië, betreffende
quarantaine-station te Kamaran.

Dit bij de Oostkust van de Roode Zee tussch-
Djeddah en Aden gelegen eiland stond vóór
grooten oorlog onder Turksch gezag. Het daar
vestigde quarantaine-station ressorteerde
den internationalen Oppersten Gezondheids-
die te Konstantinopel zijn zetel had en waar
Nederland vertegenwoordigd was. De oorlog
Kamaran onder Britsch gezag en deed den Ge-
heidsraad vervallen. Om de beteekenis van Ka-
ran voor Nederland aan te geven, vermelden
dat meer dan de helft der pelgrims, die er in
vooraangaande jaar quarantaine ondergingen, Ne-
landsch onderdaan was.

Aangezien het der Nederlandsche regering
schelijk en billijk voorkwam medezeggenschap
verkrijgen, zoowel ten aanzien van de behandel-
der pelgrims en der pelgrimschepen als met
trekking tot de aanwending van de voor het ge-

J. VAN BUUREN
 APOTHEKER
 KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
 TEL. 50105

Vraagt onze heerlijke Bessensap

eigen fabriikaat 5111
 Bij levering buiten Den Haag, 24 flesschen franco huis
Drogisterij Firma DE BOER
 G. KEHLENBRINK Gzn.
Paulus Buysstraat 9 Telef. 51893
SCHEVENINGEN

slagingen worden toegelaten, wanneer aangelegenheden hunne dienstakken betreffende worden behandeld. De besluiten van den Raad kunnen, na goedkeuring door den Koning, worden uitgevoerd.

Een andere aangelegenheid, die door Ibn Saoed's belangstelling en medewerking kans op verwezenlijking heeft, is het herstellen en voltooien van den Hedchas-spoorweg.

Deze verbond Damaskus met Medina, doch is tijdens den oorlog op verschillende punten vernield. In Syrië, Palestina en Transjordanië is hij hersteld, maar in het eigenlijke Arabische gebied niet. Medina is per spoor niet te bereiken. Een automobielen weg van Djeddah over Rabigh naar Medina heeft wel verbetering gebracht, in vergelijking met het kameeltransport, maar voor de verbinding met Transjordanië, Palestina en Syrië, wordt evenals voor die met de kust van de Roode Zee toch het gemis der spoorlijn in sterke mate gevoeld.

Bij de onderhandelingen in 1923 te Lausanne door de Europeesche mogendheden met Turkije gevoerd, was overeenstemming verkregen met de toenmalige regering van Hedchas over een plan, waarbij de instelling van een Moslimschen Raad van advies met Medina als standpunt werd aangenomen. Die raad zou 6 leden tellen, 4 aan te wijzen door Hedchas, Palestina, Transjordanië en Syrië, 2 door de moslims in Britsch- en in Nederlandsch-Indië.

Dit denkbeeld is door de tegenwoordige regering overgenomen. In November heeft, bij de bronnen van Abijar ibn Hassani een samenkomst plaats gehad van den Koning en den Britschen consul te Djeddah.

De grondslagen voor een organisatie zijn bij die besprekingen gelegd. Tot nu toe worden de secties van den spoorweg in Syrië en in Palestina geheel als staatsspoorwegen geëxploiteerd en de inkomsten in de schatkisten gestort. Koning Ibn Saoed heeft er vooral den nadruk op gelegd, dat alles wat den Hedchas-spoorweg betreft voortaan moet worden beschouwd en behandeld als een aangelegenheid van algemeen belang voor de geheele Mohammedaansche wereld, en dat de spoorweg bijgevolg moet worden beheerd in overeenstemming met de wetten van den Islam, en ten dienste der geloovigen.

Voor de verdeling van al het reeds aanwezige en al wat nieuw is aan te leggen en aan te schaffen is natuurlijk de medewerking en de toestemming van het Fransche bewind in Syrië noodig, evenals trouwens ook voor de andere bij die besprekingen te Abijar ibn Hassani getroffen regelingen. Het bewind over Syrië was tot die besprekingen ook uitgenoodigd, maar tengevolge van de onrust, die toen in het Fransche mandaatgebied heerschte en de persoonswisseling aan het hoge commissariaat, heeft men aan die uitnodiging geen gevolg kunnen geven. Er worden echter te Damaskus met de spoorwegdirectie en te Beyroet met het mandaatsgezag besprekingen gehouden.

Uit dit alles moge blijken, dat de toestanden in Hedchas, naar 't zich momenteel laat aanzien, vol goede beloften zijn.

In Arabië moet men echter op mogelijke verrassingen blijven rekenen.

Zoo maken de berichten melding van een samentrekken van Wahabietische strijdkrachten en Bedoeïenen aan de Assyrische grens, omdat in Assyrië zich troepen gereed maken, en er bij Hodeida een sterke macht van gekleurde Afrikaansche strijders verzameld is.

Zooals men weet staan Koning Feisal van Irak (Mesopotamië) en Emir Abdallah van Transjordanië, beide zonen van den verdreven Koning Hoessein, onverzoenlijk tegenover Ibn Saoed en dreigt van die zijden dus nog altijd gevaar.

Met dit al, weet Ibn Saoed vertrouwen in te boezemen, en heeft men dus reden voor de naaste toekomst niet alleen 't beste te hopen, maar ook te verwachten.

Berichten der Afdeelingen.

Afdeeling Apeldoorn.

Foto's jubileumavond zijn verkrijgbaar, opgeplakt à f 0.75, bij den fotograaf J. v. Schouten, Hofstraat 16. De foto is op zichzelf 14.5 x 7 c.m.

Leden, werft leden! Tot heden in 1927 nog slechts 4 leden en 6 begunstigers er bij!

De Secretaris,
 J. C. BAARS.

aine-station beschikbare gelden, werden met Britsche regering ter zake besprekingen werd. Nadat in beginsel overeenstemming was bereikt, werd het raadzaam geoordeeld, gebruik te maken van de aanwezigheid te Parijs van de Nederlandsche en Britsche delegaties naar de daar gehouden conferentie tot herziening van internationale Sanitaire Conventie van Parijs 1912.

Overeenkomstig artikel 14 van de overeenkomst is bevestigd door een wisseling van nota's tusschen de Nederlandsche en Britsche regeringen, gedateerd d.d. 22 Juli en 14 Augustus 1926. Volgens de overeenkomst in Nederland de goedkeuring der Staten-Generaal behoeft, is zij van de Britsche zijde door de uitwisseling van nota's perzonden.

De overeenkomst is weliswaar in hoofdzaak voor Nederlandsch-Indië aangegaan, doch raakt op verschillende punten ook Nederland, o.m. omdat in Nederland gevestigde scheepvaartmaatschappijen deze materie belang hebben. Zoo verkrijgt de regering het recht te Kamaran een arts aan te stellen in gelijken rang en gelijke positie als de artsen de Britsch-Indische regering zal aanstellen.

De overeenkomst, sedert 1 Jan. 1927 in werking, geldt voor een tijdperk van 8 jaar. Zij brengt voordeelen met zich en voor de pelgrims, die naar Mekka kunnen worden van veel overlast en ongemak zullen stellen in een Nederlandschen land. Arts, en voor de scheepvaartmaatschappijen die zich dan ook ten gunste van de overeenkomst hebben uitgelaten.

Naar Ibn Saoed sedert October 1924 in het bezit van Mekka en sedert December 1925, door de bevestiging van Medina, Djeddah en de haven Rabigh, over Hedchas is, en zijn koningschap aan de orde en veiligheid in groote mate ten goede gekomen, is de vrees geweken, die bij velen bestond, dat hij, als hoofd der puriteinsche Wahabieten, tot maatregelen zou overgaan, die het verkeer in de Heilige Steden voor andersdenkende Mohammedanen moeilijk of onmogelijk zouden maken. Ook schijnt 't als uitgemaakt beschouwd te worden, dat voor den door hem verdreven Koning Hoessein, die op het eiland Cyprus in ballingschap leeft, niet meer op een kans tot terugkeer in Arabië gerekend behoeft te worden.

Ibn Saoed gaat zelfs verder dan men had kunnen verwachten, hij heeft een soort Grondwet voor Hedchas verleend, waaruit blijkt, dat de Wahabieten zich toch Westersch oriënteert (vergeve het tegenstrijdige in de woorden). De bepalingen van deze, eind Augustus 1926 in de Gids uitgegeven Om of Cora gepubliceerde, door den vorst van Hedchas aangenomen wet komen in hoofdzaak op het volgende neer, dat nog wel niet vergaand demostreerend is, maar voor een orthodox Oostersch potentiaat toch al vrijzinnig mag heeten.

De Koning zal een en onafhankelijk. Het is een monarchie, volkomen soeverein naar binnen en naar buiten. De hoofdstad is Mekka, de officiële taal het Arabisch.

De geheele bestuur berust in handen van Z. M. Koning Feisal I, zoon van Abdal-Rahman el Faisal-el Mezzeh, die gehouden is de Moslimsche wetten te respecteren en de voorschriften van het „Boek van Moed" (den Koran), van de Sonna en de gebruiken te volgen van zijn volgelingen en van de manieren van goeden geest onder zijn afstammelingen te koesteren.

De Koning zal een vizier, directeuren (ministers) en hoofden (gouverneurs) benoemen om de verschillende takken van het landsbestuur te beheren. Het personeel van de verschillende staatsinstellingen is verantwoordelijk tegenover den vizier, op zijn beurt van den Koning afhankelijk. De staatsinstellingen omvatten zes departementen: de justitie, binnenlandsche aangelegenheden, buitenlandse aangelegenheden, financiën, openbaar onderwijs en landsverdediging. Een zevende departement zal nader worden opgericht voor alle aangelegenheden die bedevaart betreffende.

De Raad zal in de hoofdstad een Grootte Raad worden ingesteld, bestaande uit den vizier en de ministers, en een Raad van zes waardige en daarvoor bijzonder geroemde personen, door den Koning aan te wijzen. Die Raad zal geregeld eenmaal 's weeks bijeenkomen en bovendien telkens wanneer zulks noodig zal zijn. De vizier of een zijner raadsliden zal voorzitterschap voeren. Besluiten zullen meerderheid van stemmen worden genomen. De hoofden van diensten kunnen tot de beraad-

HERMAN C. JEDELO
 Juwelier
 Noordeinde 100 Tel. 10343
 's-GRAVENHAGE

W.D. BOS OPTICIEN **THOM/ONLAAN 47**
 (BY THOM/ONPLEIN)

VERSCHENEN:
ART, RELIGION AND CLOTHES
 a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massanet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek is gedrukt op goed papier en keurig gebonden.
Prijs f 4.50.
 Aanvragen te richten aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad", Nobelstraat 20, Den Haag.

GESCHENK
 IS
MODERNE KOOKKUNST
 VAN FRANÇOIS BLOM
 GEBONDEN IN LINNEN STEMPELBAND
 f 5.50 :: f 5.50

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

Zonder Chauffeur

Te Huur

CHEVROLETS

SEDAN EN

TOURING

Garage „HAVRO”

Kanonstraat 12 ⁵⁸⁸⁴ Den Haag
Telefoon 14867

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING

„SIMPLICITAS”

VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE

IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN

BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING

VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE

KANTOREN: DENNEWEG 71-73

GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618

'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën
tegen concurrerende prijzen. ⁵¹⁶⁹

N. V. Brandstoffenhandel

„DE CENTRALE”

SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit
Engelsche-, Belg.-, Duitsche- en Hollandsche
Brandstoffen,
beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

ZORG DAT UW RECLAMES

OVERZICHTELIJK

ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

Belastingen

(Nederlandsche en Indische)

W. VAN MAANEN, Oud t. Inspect. Dir. Bel.

P. TADEMA, Gedipl. Accountant ⁵³⁸⁴

BELASTINGCONSULENTEN.

AMSTERDAM **ROTTERDAM**

Prinsengracht 644 ⁵³⁸⁴ **Boymanstraat 4**
Tel. 37734 (2 lijnen) ⁵³⁸⁴ Tel. 10589

WERKZAAM OVER GEHEEL NEDERLAND

Afdeling 's-Gravenhage.

VOORDRACHT OVER DACTYLOSCHOPIE.

Voor de Vereeniging „Oost en West”, Afdeling 's-Gravenhage, heeft de Heer W. H. F. Engelen, Politie leeraar, op 10 Maart in de groote zaal van „De Twee Steden” een voordracht met lichtbeelden gehouden over Dactyloschopie.

De voorzitter, de heer F. van Peski, sprak een welkomstwoord tot de leden en zei, dat ditmaal, in afwijking met de lezingen, welke tot dusver gehouden werden, een onderwerp op geheel ander gebied gekozen was, terwijl hij zijne verontschuldiging maakte, dat daarbij de leden met de politie en justitie in aanraking zouden worden gebracht. Daarna leidde hij den spreker in.

Het onderwerp, dat zich uiteraard niet gemakkelijk leent voor een populaire bespreking, werd door den spreker op verdienstelijke wijze behandeld; hij slaagde er in zijn toehoorders een duidelijk beeld te geven van de voorname plaats, welke de leer der vingerafdrukken op alle gebied inneemt.

De heer Engelen begon zijn lezing met de mededeeling dat eerst in 1805 de Recherche te Londen ontstond en daarna in 1817 in Parijs en eerst in 1832 definitief werd georganiseerd.

Door lichtbeelden toonde spreker, hoe de eerste lessen over Anthropologie en Anthropometrie werden gegeven. Niettegenstaande alle landen een enorm verzamelmateriaal hadden van de honderdduizenden misdadigers, welke door de Anthropometrie geboekt stonden, werden door de moeilijkheden daaraan verbonden, vele fouten gemaakt.

Mr. Galton en William Herschell waren reeds van 1832-1878 bezig tot het benutten der Dactyloschopie (vingerafdrukken); echter konden zij de Bondstaten er nog niet toe overhalen om de Anthropometrie af te schaffen.

Bij de Indische volkeren en Chineezers gebruikte men reeds de Dactyloschopie in 782 na Christus' geboorte als identiteitsmiddel.

Totdat eindelijk Engeland in 1901 de Dactyloschopie begon toe te passen, waarna andere landen volgden. Volgens de meening van den heer Engelen zou de Dactyloschopie van iedereen, dus niet alleen die van de misdadigers, zeer nuttig zijn en is hij ervan overtuigd, dat zulks na verloop van eenige jaren ook meer algemeen zal worden, zooals dit thans in Amerika reeds het geval is. Photo's, passen, chèques, verkleeding, valsche namen, handteekeningen, enz., toonen, zoo deelde de heer Engelen ons mede, geen zekerheid meer; het zal nog eens gebruikelijk worden, dat men chèques en kwitanties teekent met een vingerafdruk, wat een gemakkelijke en feillooze methode zal blijken.

De heer Engelen oogstte veel succes met zijn voordracht; degenen, die niet aanwezig waren, hebben een aangename en belangrijke lezing gemist.

Na afloop bracht de voorzitter den dank der Vereeniging over aan den heer Engelen voor zijn causerie en wenschte hem veel succes bij zijn verder leven en streven met deze nuttige instelling.

De Secretaris,
J. C. Baudoin.

Afdeling Nijmegen.

Maandag 21 Maart, 's avonds 8 uur, lezing met lichtbeelden en films, door Prof. L. v. Vuuren, over: „Ned.-Indië en zijn sociaal-culturele beteekenis”, in de foyer van den Stadsschouwburg.

Voor den *financiëlen toestand van de afdeling is het noodzakelijk, dat ieder één lid minstens aanbrengt.*

Op trouwe opkomst der leden wordt gerekend.

Afdeling Utrecht.

VERSLAG

van de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van de Afdeling Utrecht en Omstreken van de Vereeniging Oost en West, in het Gebouw van den Protestantenvond, 28 Febr. 1927.

Aanwezig: het Bestuur en een tiental belangstellenden. Mevr. Dr. Rutten opent de vergadering en geeft het woord aan den secretaris, die eerst de notulen van de vorige vergadering voorleest en vervolgens het Jaarverslag.

Daarna leest de penningmeester zijn verslag voor. Op voorstel van het Bestuur wordt in de plaats van Dr. van der Lee, die naar Den Haag verhuisd is, tot Vice-Voorzitter benoemd Mevr. Rutten. Bij acclamatie wordt daarna op voorstel van Mevr. Rutten tot nieuw bestuurslid gekozen Mevr. P. H. van der Wijk.

Tot afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde naar de Algemeene Vergadering der Vereeniging worden benoemd de bestuursleden J. W. C. Grootendorst en P. Ch. Boland.

In de commissie tot nazien van de rekening en verantwoording van den penningmeester worden benoemd tot leden de heeren Groothoff en Hartevelt.

Bij de rondvraag heeft niemand meer iets te berde te brengen, waarna de Vice-Presidente de vergadering sluit en de Secretaris tot slot een reeks lichtbeelden (opnamen uit Ambon) vertoont.

MAX POOL

POSTZEGELHANDEL

KORTE POTEN 25 — DEN HAAG

TELEFOON 16722

INKOOP — VERKOOP

POSTZEGELVEILINGEN

Hoewel slecht bezocht bracht deze avond toch succes; een nieuw lid trad toe; een ander lid verliet de contributie; twee leden stelden den penningmeester een bedrag ter hand ter vermindering van het na saldo over 't afgelopen jaar.

De Secretaris,
J. W. C. GROOTENDORST

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

HET NIEUWE GEBOUW VAN DE VERZEKERINGSMAATSCHAPPIJ „DE NEDERLANDEN VAN 1845”

Het dagelijksch bestuur onzer Vereeniging ontving eene uitnodiging, het nieuwe, door Dr. Berlage gebouwde Kantoorgebouw, te komen bezichtigen, welk verzoek gaarne door de Heeren F. v. Peski, voorzitter en Jhr. Dr. Sandberg, adviseerend lid, eeligenoote, werd gevolg gegeven.

Het gebouw kenmerkt zich dadelijk door de edere constructie van gewapend beton met vullingsbaksteen, wat een karakteristiek kleureffect doet ontstaan. Het heeft een voorgevellengte van 78 M. diepte van 38 M.

Het inwendige maakt den indruk van ruim, praktisch en goede verlichting, terwijl de nieuwste vindingen gebruikt zijn, zoowel voor verwarming, ventilatie, als voor en in de kantoormechnismen.

Het dagelijksch bestuur stelt 'e beleefdheid van Directie van de Verzekeringsmaatschappij „de Nederlanden van 1845” op hoogen prijs en wenschte dat zij lang en voorspoedig in het nieuwe gebouw zetelen, en dat het haar gegeven moge zijn de onzer Vereeniging te verwezenlijken, namelijk de tusschen Nederland en de overzeesche gewesten te houden en te versterken.

Van de Redactie.

EEN MOLUKKEN-REIS MET DE „OP TEN NOORT” VAN DE K. P. M.

Het nieuwe, prachtige s.s. der wereldberoemde K. P. M. „Op ten Noort”, geheel voor de tropen gericht, maakt dit jaar, als touristen-schip, een reis van een groot deel van den O.-Ind. Archipel en de Molukken.

Dit is nu de derde maal dat de Maatschappij „Op ten Noort” vertrekt 9 November e.k. van Batavia, aldaar den 10en December d.a.v. wederom terug keeren. De volgende plaatsen zullen worden aangevoerd: Singapore, Bangkok, Saigon, Manila, Tarakan, Soenda-eilanden, Bali (Boeleleng) en Soerabaja.

Een sight-seeing organisatie van de bovenstaande plaatsen zal worden georganiseerd. Wegens gemis aan plaatsruimte kon in dit No. vervolg verschijnen van het Feuilleton: „Herinneringen van een oud-Indisch officier”.

Van het Informatie-Bureau:

UITZENDING VOOR 'S LANDS DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIË, SURINAME EN CURAÇAO

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending van de Afdeling van Koloniën, bestaat de volgende lijst van mededinging.

19. Uitzending voor den Nederlandsch-Indië Staatsdienst:
 - a. onderwijzer bij het openbaar lager onderwijs het bezit der hoofdakte;
 - b. onderwijzer en onderwijzeres bij het M.U.O. (vereischte bevoegdheden:
 1. hoofdakte en akte wiskunde;
 2. hoofdakte en twee der volgende bijakten: Duitsch, Engelsch en Fransch;
 3. hoofdakte en middelbare Akte A Engelsch Fransch of Duitsch;
 4. hoofdakte en middelbare akte wiskunde (K.I.) de Nederlandsche taal;
 - d. idem aardrijkskunde;
 - e. idem Duitsche taal (volledig bevoegd);
 - f. idem ervaren physicus (doctor of doctorandus wis- en natuurkunde);
 - g. gouvernementarts bij den dienst der volksgezondheid (dienstverband 3 of 5 jaren);
 - h. landbouwconsulent bij den Landbouwwoondienst;
 - i. verpleegster (röntgenzuster) bij de militaire hospitaal;
 - j. predikant bij de Protestantsche Kerken;
 - k. politiecommissaris Lij de algemeene politie eischt o.a. minstens 5 jaar politiepraktijk);
 - l. politie-opziener bij de algemeene politie eischt o.a. minstens 6 jaar politiepraktijk);

P. VAN DEN BERGE

Bankastraat 4 i Tel. 15587 's-Gravenhage

Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden, Gaskachels, Tuin- en Gaslangen, Lood- en Zinkwerker

Groote Reparatie Inrichting

HENNY & Co.

Anna Paulownastraat 62a

DEN HAAG

TEL. { 36910
31144

EFFECTEN
PROLONGATIEN
WISSELZAKEN

m. adjunct-accountant bij den belastingaccountants- dienst).

29. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname: 2 hoofdonderwijzers.

30. Uitzending voor 's Lands dienst in Curacao:

- a. 1 hoofdonderwijzer;
- b. 1 ingenieur voor het Departement van Openbare Werken;
- c. 1 technisch-opzichter voor idem.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Ministerie van Koloniën, 9de afdeling, onderafdeling A.B. van de betrekkingen, genoemd onder 1°, a t/m m), 8ste afdeling (voor de betrekkingen onder 1°, en 2°), en 3°).

BESTEMD VOOR UITZENDING NAAR NEDERLANDSCH-INDIE.

W. F. C. van Hattum, Rechterlijk ambtenaar, Delistraat 34, 's-Gravenhage.

W. Looper, Boekhouder 1e kl. b. d. Gouv. Acc. dienst, Maanmoonsstraat 140, 's-Gravenhage.

W. Schürer, Geografeerd adj.-accountant bij den Gouv. Acc. dienst, Deventerweg 135, Zutphen.

H. G. M. Vaags, Boekhoudkundig ambtenaar b. d. Gouv. Acc. dienst, Karel van Gelderstraat 21, Arnhem.

M. Braaij, Verpleegster 1e kl. b. h. Krankzinnigenwezen, Roodvonkbarak, Koningsveldestraat te Rotterdam.

F. van der Dussen, Rechterlijk ambtenaar, Prinses Mariestraat 38, 's-Gravenhage.

B. Goossens, Marechaussee-Kazerne, Breskens.

C. Barborst, Da Costastraat 48, 's-Gravenhage.

Hoeringa, Rotterdamseweg 418, Delft.

F. Fokker, Kievitstraat 130, Hilversum.

van Klooster, Nieuweweg B. 145, Muntendam.

F. Peters, Singelstraat 144, Arnhem.

J. L. Mulder, 1e Atjehstraat 123 (II), Amsterdam.

van Leipzig, Marechaussee-Kazerne, Uden.

L. Laban, Heinoord, C. 33.

van Zaanhof 20 Huis, Amsterdam.

van der Schaaf, Wagelerdwaarsstraat 52, Enschedé.

N. Schwering, Billitonstraat 10, Enschedé.

H. Gerichhausen, Verlengde Hoflaan 97, Arnhem.

Duvigneu, Vredesplein 37, Eindhoven.

C. Kossen, 2e v. d. Helststraat 91 (II), Amsterdam.

A. Smallegange, Marechaussee-Kazerne, Zweeloo.

A. Bekker, 1e Schansstraat 49a, Rotterdam.

H. H. W. Greve, 2e Wandeloordwaarsstraat 12a, Rotterdam.

H. Teekens, Bieslandstraat 44a, Rotterdam.

B. Kolder Gedempte Botersloot 42b, Rotterdam.

A. L. Waaijers, Van Meursstraat 30a, Rotterdam.

G. C. van Alena, Hatertscheweg 487, Nijmegen.

J. Verburg, Hofstraat 37, Eindhoven.

M. Roest, Utenhagestraat 202, Rotterdam.

Allen Politieopziener bij de Algemeene Politie.

Dr. L. J. Sieburgh, Gouv. arts b. d. dienst der Volksgezondh., Regentesselaan 22, Oegstgeest.

W. A. Cavallini, Vakkundige voor de Leerlooierij, Gerard Noodtstraat 6, Utrecht.

Mej. E. Nieboer, Verpleegster 1e kl. bij het krankzinnigenwezen, Academisch Ziekenhuis, Groningen.

Mer. H. J. van der Veen, Administratief ambtenaar bij het Binnenlandsch Bestuur, Hooge Rijnwijk 114, Leiden.

Ds. J. N. Bieger, Predikant bij de Protest. Gemeente, Oprit 17, Vlissingen.

INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF.

H. Th. van Hutten, Afdelingssecretaris op het kantoor van den assistent-resident der Bataklanden (residentie Tapanoeli), Daguerrestraat 65, 's-Gravenhage.

W. L. A. van Galen, Tijd. ambtenaar b. d. afd. Havenwezen v. h. Departement van Burg. Openb. Werken, Copernicusstraat 30, 's-Gravenhage.

A. H. Linschoten, Onderwijzer der 1e kl. b. h. O.E.L.O., Koekoeksplein 7 bis, Utrecht.

S. C. J. Visser, Gedipl. techn. ambtenaar 1e kl. b. d. fabr. der Opiumregie te Weltevreden, Eikstraat 41, 's-Gravenhage.

J. Heltslag, t. w. stationscommies b. d. Staatstramwegen, Tutein Noltheniuslaan 7, Apeldoorn.

E. Wijbenga, Directeur der 1e kl. bij den dienst v. h. gevangeniswezen, belast met het beheer van de strafgevangenis en huis van bewaring te Tjipinang (Meester Cornelis), Velperweg 52, Arnhem.

L. Wesenhagen, Administrateur 2e kl. b. h. Krankzinnigengesticht te Lawang, Obrechtstraat 390, 's-Gravenhage.

D. A. Allemand, Ingenieur 2e kl. b. d. Dienst voor Waterkracht en Electriciteit, tijdelijk tewerk gesteld bij het bedrijf der Oombilinsteenkolennijnen, Evilard, Bienne, Zwitserland.

G. Kok, Onderwijzer der 1e kl. b. h. O.E.L.O., Segbroeklaan 51, 's-Gravenhage.

A. A. Rozenburg, Hoofdteekenaar bij den Waterstaat en 's Lands B.O.W., Fultonstraat 100, 's-Gravenhage.

P. Prins, 1e officier bij de Gouvernementsmarine, Noordcinde 165, 's-Gravenhage.

J. P. Hoegen, Adm. ambtenaar met den titel van adj.-referendaris b. h. Departement van Binnenlandsch Bestuur, Elsstraat 1, 's-Gravenhage.

J. Kikkert, Ernstvuurwerker bij het Marine-etablisement te Soerabaja, p. a. D. de Groot, Ritsevoort 9, Alkmaar.

Mutatiestaat van 8 tot 15 Maart.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:

J. S. Stroobach, Amsterdam, van Baerlestraat 6. f 10.—

Nederlandsche Handelsvennootschap, Amsterdam, Keizersgracht 382. f 10.—

Pranger Rubber Maatschappij, Amsterdam, Muntplein 2. f 10.—

Dr. J. Waller Zeper, Arts, Overveen, Militaire Weg No. 9B. f 5.—

Mevrouw W. Nielsen-Booy, Rotterdam, Vredesplein 36. f 5.—

F. L. Leboer, Amersfoort, St. Anfridusstraat 9. f 5.—

De Oudercommissie der U. L. O. te Amersfoort p/a. den Heer J. Visser, van Asch van Wyckstraat 31. f 5.—

G. Scheffel, Controleur B. B., Den Haag, Nachtegaallaan 4. f 5.—

Mevrouw de Weduwe P. Vellema—van Steel, Den Haag, Statenlaan 5 f 5.—

Mevrouw de Weduwe M. C. de Visser—Semler, Den Haag, Fr. Maelsonstraat 45.

C. W. Semler, Den Haag, Fr. Maelsonstraat 45.

Afschrijven:

F. L. van Nijnanten, Breda, Wilhelminastraat 39.
Mej. Tony de Ridder te Oosterbeek (afd. Arnhem).

Adresveranderingen:

A. A. Dikker, van: Arnhem, Menno van Coehoornkazerne naar: De Steeg, Rijksweg 13. (Afd. Arnhem).

H. J. van Hasselt, Directeur Gouv. Caoutchouc Bedrijf, van Velp, Schoonderbergsingel 188 naar: Buitenzorg, p/a. Mevr. de Wed. J. Hardeman, Pebaton. f 5.—

A. Goudswaard, Militair Apotheker 1ste kl. N. I. L. van: Waddingsveen naar: Bilthoven, Hobbemalaan 68. f 5.—

Cultuur Maatschappij Pagotta, van: Den Haag, van Boetzelaerlaan 125 naar: Haarlem, Kruisstraat 3. f 5.—

Dr. Ch. Bernard, Directeur van het Proefstation voor Thee, van: Amsterdam naar: Buitenzorg. f 5.—

P. K. de Klerk, onderwijzer, van: Amsterdam, 1ste Helmerstraat 71 naar: Weltevreden, Departement van Onderwijs. f 5.—

Het Afdelingsbestuur te Amsterdam.

Penningmeester Afd. Haarlem.

Voorzitter Afd. Rotterdam.

Het Afdelingsbestuur te Amersfoort.

den Heer J. H. A. Raedt van Oldenbarnevelt, Den Haag.

Eigen aanmelding.

Mevrouw C. van Assen—Sol te Den Haag.

A. RIETVELD

Mr. TIMMERMAN EN EMBALLEUR

Emballeeren van Schilderijen en Kunstvoorwerpen. Verzending door geheel Europa

Werk- en Bergplaats:

VAN BYLANDTSTRAAT 27-29 - DEN HAAG - TEL. 32087

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Electriche Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-technisch Bureau

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer
Hooigracht 1c

Telef. 15170

Magazijn en Werkplaats
Laan van Roos en Doorn 9

KOOPT uw BLIK- en INMAAKGROENTEN

bij

J. F. EVERS MANN, Den Haag

Edisonstraat 139 - Telefoon 37073

ENORME PRIJSVERMINDERING TAFELZUREN

GROOTE SORTERING FRUIT EN DELICATESSEN

Lage Prijzen

Prima Kwaliteit

TANDARTS

A. J. M. VAN DER SPRONG

GEVESTIGD:

LAAN VAN MEERDERVOORT 426

'S-GRAVENHAGE - TELEPHOON 37465

SPREEKUR: 5413

ALLE WERKDAGEN VAN 12.30—2.30 UUR.

'S AVONDS 7—8 EN VOLGENS AFSpraak

VOOR TAXATIE

van Meubilaar, bijvoeging van Goederen, of publieken verkoop van geheele Inboedels,

raadplege men den Auctionair:
W. DOP - Tel. 34957 - DEN HAAG

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hoge eischen en wij geven een onbepaalde garantie op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U vrijblijvend zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO TECHNISCH ONDERZOEK

Alexanderlaan 25 5301

Hilversum - Tel. Int. 1630

Directie: BONTEKOE IRVING

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOO
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a, b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijsttafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden, enz.
 Verz. door geh. Europa - Prijs. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Te. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie.
 kundig personeel, een net ingericht kantoor, om
 zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen,
 Natuurlijk levert hij ook prima artikelen.
 Zijn firma moet een goeden indruk maken op
 zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil
 maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handels-
 drukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat
 betreft stijl als uiterlijk.
 Ook zijn reclamewerk moet er aantrekkelijk
 uitzien, want hij weet, dat slecht reclamewerk
 wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn.
 Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker
 die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste
 van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat
 dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen.
 Dergelijk verstand ge zakenlieden bestellen tot
 hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een
 der beste drukkerijen van Den Haag S
N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafraichissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.
STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein 23, Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied van personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstraat 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland toeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MEIJER.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indië bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten behoeve van personen, die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mevrouw J. Franco Mendes—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

- ** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en de **MARTINUS NIJHOFF**, Lange Voorhout 9, Den Haag (bij deze firma alleen die met een *) zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - * b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ; Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkkring Vooruitzichten.
 - * No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - * No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(caoutch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in N.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Het leven van den bestuur-ambtenaar in het binnenland. 3. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 4. Denkbeelden der Inlanders van onzen Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 5. De Europeesche vrouw in Indië. 6. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 7. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch toneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederland. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III. No. 1. Over Bali en zijne bewoners. 2. Bevolking in Nederlandsch-Indië. 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. 4. Indische scholen onder de Oost Indische Compagnie.	Serie IV. No. 5. Nederlanders in Indië. 6. Het Nederlandsch-Indisch volksrechtwezen. 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië. 8. De Slavernij in Oost-Indië.
- Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in N.-I. **Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdenes, Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).**

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoering dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jongens beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl. Ind. Bedienden van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50248